

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA OF CHARACTER
EDUCATION FOR PRIMARY STUDENTS ON UPRIGHT SCHOOL PROJECT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
แขนงวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

KMITL-2017-ED-M-223-044

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA OF CHARACTER
EDUCATION FOR PRIMARY STUDENTS ON UPRIGHT SCHOOL PROJECT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

แขนงวิชาการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

KMITL-2017-ED-M-223-044

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE DEVELOPMENT OF EVALUATION CRITERIA OF CHARACTER
EDUCATION FOR PRIMARY STUDENTS ON
UPRIGHT SCHOOL PROJECT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF MASTER OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION
FACULTY OF INDUSTRIAL AND TECHNOLOGY
KING MONKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2017

KMITL-2017-ED-M-223-044

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2017

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION AND TECHNOLOGY

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ระดับประถมศึกษา ตามโครงการโรงเรียนสุจริต
The Development of Evaluation Criteria of
Character Education for Primary Students
on Upright School Project

นักศึกษา

นางสาวญาดา โพธิสาข

รหัสประจำตัว

55631407

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ดร.กฤษณา คิตดี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.ชาญชัย	วงศ์สิริสวัสดิ์	
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	
ดร.กฤษณา	คิตดี	
ผศ.ดร.ธนิษฐ์	รัตนโอฬาร	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ

21 มิถุนายน 2560 เวลา 11.00 น. เป็นต้นไป

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

วันที่ 31 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2560

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
นักศึกษา	นางสาวญาดา โพธิสาขา
รหัสประจำตัว	55631407
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ดร.กฤษณา คิตติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตและหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการประเมินเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตจำนวน 2 คน บุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตหรือครูที่สถานศึกษามอบหมายจำนวน 2 คน นักวิชาการ จำนวน 3 คน และหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินโดยหาค่าความเที่ยง ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือครูจำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบประเมินความเหมาะสมมีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลวิจัยพบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นเกณฑ์แบบแยกส่วน 4 ระดับ คือ 3 หมายถึงระดับคุณภาพดีเยี่ยม 2 หมายถึงระดับคุณภาพดี 1 หมายถึงระดับคุณภาพพอใช้ 0 หมายถึงระดับคุณภาพปรับปรุง ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าคุณภาพของเกณฑ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.16$) และผลการประเมินการใช้เกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตในภาพรวมค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินได้ 0.98 หมายความว่าเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก/มีความเที่ยงสูงมาก ซึ่งแสดงว่าการกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต สามารถนำไปเป็นเกณฑ์ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	The Development Of Evaluation Criteria Of Character Education For Primary Students On Upright School Project
Student	Miss Yada Potisakha
Student ID	55631407
Degree	Master Of Industrial Education
Program	Research And Evaluation In Education
Year	2017
Thesis Advisor	Dr. Phadungchai Papat
Thesis Co-advisor	Dr. Krissana Kiddee

ABSTRACT

The purpose of this research was the development of criteria for primary student character education in the Upright School Project. The qualitative data was collected from experts, consisting of 2 supervisors who were responsible for the Upright School Project, 2 people who were responsible for the implementation of the project in the school, or teachers at the school and 3 scholars. The quality of the evaluation criteria was determined by the researcher's group of 2 teachers. The instrument used in the study was 5 level rating (Likert Scale). Data were analyzed by mean and standard deviation. And the reliability of the evaluators was estimated using Pearson's correlation coefficient.

The research found that the criteria for primary student character education in the Upright School Project developed by the researcher produced an analytical criteria were 4 levels ; 3, meaning excellent, 2, meaning good, 1, meaning fair, 0, meaning improvement was needed. The quality of the criteria examined by the experts found that it was, overall, at the highest level ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.16$). The results of the evaluation of the development of criteria for primary student character education in the Upright School Project by two teachers. Overall, the reliability of the evaluators was 0.98, which means that the criteria were very high. This indicates that the criteria for evaluating the development of criteria for primary student character education in the Upright School Project. It can be used as a criterion to evaluate the development of criteria for primary student character education in the Upright School Project.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาของ ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดร.กฤษณา คิตติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษาสนับสนุน คอยติดตามความก้าวหน้าและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์ ผศ.ดร.ธนิษฐ์ รัตนโอฬาร และ ดร.ราชันย์ บุญธิมา ซึ่งเป็นกรรมการสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งขอขอบคุณบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย คุรุศาสตร์ อดสาหกรรม ทุกท่านที่ดูแลและอำนวยความสะดวกแก่นิสิตเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์กระจาย คงสง อาจารย์กาญจนา พุดฉาย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 อาจารย์อรุณี เร้าอรุณ ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม อาจารย์วันเพ็ญ สงวนสุข ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนปราจีนกัลยาณี จังหวัดปราจีนบุรี อาจารย์ราตรี บั้งทอง ครูชำนาญการพิเศษ อาจารย์อำพร สุทธิง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านปลาขาว จังหวัดอุบลราชธานี ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ข้าราชการบำนาญ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือในการทำวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์ อาจารย์บรรจง ทวีนนท์และอาจารย์นเรศ ไชยเลิศและนักเรียนโรงเรียนพรพระร่วงประสิทธิ์ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำแก้ไข ข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณ คุณพ่อสมพงษ์ คุณแม่ชลธิชาและคุณสุธาสิณี โภธิสาขา ที่เคารพและรักอย่างยิ่ง ที่ให้คำปรึกษาและความรัก ความอบอุ่นและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ญาดา โภธิสาขา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 โครงการโรงเรียนสุจริต.....	7
2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้านของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต.....	11
2.3 การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน	27
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	45
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของ ผู้เชี่ยวชาญ.....	50
ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้และประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของครู.....	75

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	76
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.2 การอภิปรายผลการวิจัย.....	78
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	91
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย.....	101
ประวัติผู้เขียน.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินทักษะการเขียน.....	30
2.2 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินทักษะการเขียน	31
3.1 ตารางจำนวนคุณลักษณะ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ของโครงการโรงเรียนสุจริตตาม กรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	45
4.1 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะกระบวนการคิด	51
4.2 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการมีวินัย	54
4.3 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต.....	58
4.4 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง	62
4.5 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านมีจิตสาธารณะ.....	65
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต.....	68
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านทักษะกระบวนการคิด.....	69
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านมีวินัย.....	70
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านซื่อสัตย์สุจริต.....	72
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง.....	73
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านมีจิตสาธารณะ.....	74
4.12 แสดงค่าความเที่ยงของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยครู จำนวน 2 คน ประเมินนักเรียน จำนวน 20 คน.....	75

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัจจุบันของสังคมไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งเชิงบวกและลบที่นำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบ ไม่รับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาทุจริต ความซื่อสัตย์สุจริต ขาดจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง อันจะทำให้บ้านเมืองเกิดความวุ่นวาย และการที่จะลดปัญหาต่างๆ ลงได้จะต้องมีการบ่มเพาะคุณธรรมให้เกิดในตัวบุคคล โดยการปลูกฝังให้อยู่ในลักษณะนิสัยในจิตสำนึก อยู่ในคุณธรรมด้านสุจริต อันเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกที่ดี ดังนั้นแนวทางหนึ่งที่จะต้องเร่งสร้างเพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กและเยาวชนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ คือ “ การส่งเสริมการ ปลูกจิตสำนึกสุจริต ” ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการบ่มเพาะคุณธรรมอันเป็นวิถีแห่งความดีงามในการดำรงชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ฝังอยู่ในส่วนลึกของมนุษย์ที่ต้องมีการฝึกฝนให้มุ่งประพฤติดี โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึกสุจริต และมีคุณลักษณะที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะส่งผลให้เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติและพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2556 : 12-16)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) มียุทธศาสตร์ในการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพโปร่งใสมีระบบตรวจสอบและรับผิดชอบต่อสังคม โดยสร้างค่านิยมใหม่ที่ยอมรับร่วมกันบนฐานของความไว้วางใจและเกื้อกูลกันในสังคม ส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองที่มีธรรมาภิบาลนำไปสู่การเป็นประชาธิปไตยที่ถูกต้องและเหมาะสม เสริมสร้างระบบบริหารราชการให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ มีระบบถ่วงดุลอำนาจการตรวจสอบที่เข้มงวดและรอบด้านพัฒนาข้าราชการให้มีคุณภาพสูง มีคุณธรรมจริยธรรมทางอาชีพ และมีความรับผิดชอบต่อปฏิรูปการเมืองไทยทั้งระบบให้เป็นประชาธิปไตยของมวลชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 25-39)

จुरี วิจิตรวาทการ (2555 : 1) กล่าวว่าคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศแม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายการปราบปรามและรณรงค์เพื่อป้องกันคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องแต่ภาพลักษณ์การคอร์รัปชันโดยรวมของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้น ในปี 2550 – 2553 อยู่ระหว่าง 3.2 – 3.5 คะแนน จาก 10 คะแนนเต็ม และผลการจัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี 2555 พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทยได้ 37 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน อยู่ที่อันดับ 88 ของโลกจาก 177 ประเทศ และอยู่ในอันดับที่ 11 จาก 21 ประเทศของภูมิภาคเอเชีย ผลการจัดอันดับจาก 177 ประเทศทั่วโลก ปรากฏว่ามีเพียง 53 ประเทศเท่านั้นที่สอบผ่านหรือได้คะแนนเกิน 50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ขณะที่อีก 123 ประเทศ มีคะแนนต่ำกว่าครึ่งหนึ่ง ในภูมิภาคเอเชียสิงคโปร์ยังคงได้คะแนนนำเป็นอันดับหนึ่ง 87 คะแนน และมีเพียง 7 ประเทศเท่านั้นที่มีคะแนนเกินครึ่ง สิงคโปร์ ฮองกง ญี่ปุ่น ภูฏาน ไต้หวัน เกาหลี และบรูไน (องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. 2555 : 1-3)

ด้วยยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ.2556-2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล” มีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2560 โดยในปี 2556 ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใสเพียงร้อยละ 35 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก เท่ากับประเทศเอกวาดอร์ โมลโดวา และปานามา (ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2. 2556 : 12-16) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการไว้ 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายใน 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเด็กเยาวชน โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนให้เกิดความเข้มแข็งมากที่สุดเพราะเป็นอนาคตของชาติ
2. กลุ่มภาครัฐ เสริมสร้างและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือหลักปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่
3. กลุ่มภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
4. กลุ่มภาคประชาชน สังคมและสื่อมวลชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกหมู่เหล่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2556 : 12-21)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ยังคงเป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นองค์กรที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคตและได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา จึงอนุมัติให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้อำนาจของโรงเรียนสุจริต โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา เพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึกซึ่งเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติ ซึ่งโครงการโรงเรียนสุจริตเป็นโครงการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าด้วยการป้องกันการทุจริต

ซึ่งนักเรียนถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต ที่ต้องการให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริตทั้ง 5 ประการ 1) ทักษะกระบวนการคิด 2) การมีวินัย 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) การอยู่อย่างพอเพียง 5) การ มีจิตสาธารณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 2)

จากความสำคัญและความเป็นมาของสภาพปัญหาข้างต้นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นสุจริตชน โดยทุกภาคส่วนต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมให้นโยบายการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ปรับทิศทางจากการมุ่งสร้างคนเก่ง คนดีดำรงชีวิต สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสังคมที่มีเสถียรภาพ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง รวมทั้งการแก้ปัญหาเรื่องการทุจริตของประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2556 : 15)

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตแล้วนั้น พบว่ายังขาดเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ อีกทั้งเป็นกลไกสำคัญในการบ่มเพาะคุณธรรมอันเป็นวิถีแห่งความดีงามในการดำรงชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพที่ฝังอยู่ในส่วนลึกของมนุษย์ที่ต้องมีการฝึกฝนให้มุ่งประพฤติดี โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมการส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกสุจริตให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึกสุจริต และมีคุณลักษณะที่มีความซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียงและมีจิตสาธารณะส่งผลให้เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติและพลโลก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยใช้กระบวนการและระเบียบวิธีวิจัยในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่สร้างขึ้นโดยใช้ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความเที่ยงโดยวิธีการหาความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3.1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 2) ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโครงการสุจริตประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะกระบวนการคิด
2. การมีวินัย
3. ความซื่อสัตย์สุจริต
4. การอยู่อย่างพอเพียง
5. การมีจิตสาธารณะ

1.3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่สร้างขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความเที่ยงโดยวิธีการหาความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน (Inter - Rater reliability) ตามแนวคิดของ กมลวรรณ ตังธนกันนท์ (2557 : 64) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตมีขอบเขตดังนี้

1.4.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

- 1.4.2.1 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตจำนวน 2 คน
- 1.4.2.2 บุคลากรทางการศึกษาหรือครูที่สถานศึกษามอบหมายจำนวน 2 คน
- 1.4.2.3 นักวิชาการ จำนวน 3 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ใช้ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2.1 ความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

1.4.2.2 คุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 เกณฑ์การประเมิน หมายถึง เครื่องชี้สถานะความเหมาะสมของสิ่งที่จะประเมิน หรือสิ่งที่ใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์ที่อยู่ในรูปข้อกำหนดพฤติกรรมขั้นต่ำที่ยอมรับได้

1.5.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยประกอบด้วย ทักษะกระบวนการคิด การมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

1.5.2.1 ทักษะกระบวนการคิด หมายถึง ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ แยกแยะ คิดเชิงเหตุผล คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์และคิดแก้ปัญหา ได้ว่าสิ่งใดควรประพฤติปฏิบัติและไม่ควรประพฤติปฏิบัติ

1.5.2.2 การมีวินัย หมายถึง ความประพฤติที่แสดงถึงการมีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสิทธิของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติตามข้อตกลง บังคับ กติการะเบียบ กฎหมาย ของครอบครัว โรงเรียน สังคม และยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติ เคารพสิทธิของผู้อื่นและเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

1.5.2.3 ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติตรงความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ การประพฤติตรงตามความเป็นจริง ต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและโลก

1.5.2.4 การอยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.5.2.5 การมีจิตสาธารณะ หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทนเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โรงเรียน ชุมชน สังคม

1.5.2.6 โครงการโรงเรียนสุจริต หมายถึง โครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เด็กนักเรียนโดยดำเนินกิจกรรมเด็กในทุกรูปแบบเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการรักความถูกต้องและมีความกล้าหาญทางจริยธรรม และสร้างค่านิยมที่ถูกต้องซึ่งเป็นรากฐานสำคัญเพื่อทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

1.5.2.7 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตและผู้เชี่ยวชาญด้านความสุจริตในสถานศึกษาหรือที่สถานศึกษาแต่งตั้งหรือมอบหมาย

1.5.2.8 นักเรียน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนที่เรียนอยู่ระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสังกัดกรุงเทพมหานครหรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.5.2.9 ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน หมายถึง การตรวจสอบความเที่ยงโดยวิธีการหาความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน (Inter – rater reliability)

1.5.2.10 ความเหมาะสมของเกณฑ์ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของเกณฑ์โดยผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินอย่างตรงไปตรงมาโดยพิจารณาจากเกณฑ์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ที่จะนำไปใช้มีความเหมาะสมที่จะกำหนดให้ใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 2.1 โครงการโรงเรียนสุจริต
- 2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้านของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต
 - 2.2.1 ทักษะกระบวนการคิด
 - 2.2.2 การมีวินัย
 - 2.2.3 ความซื่อสัตย์สุจริต
 - 2.2.4 การอยู่อย่างพอเพียง
 - 2.2.5 การมีจิตสาธารณะ
- 2.3 การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน
 - 2.3.1 ความหมายของเกณฑ์การประเมิน
 - 2.3.2 องค์ประกอบของเกณฑ์
 - 2.3.3 ประเภทของเกณฑ์
 - 2.3.4 การพัฒนาเกณฑ์สำหรับการประเมิน
 - 2.3.5 คุณลักษณะที่ดีของการประเมิน
 - 2.3.6 มาตรฐานการประเมิน
 - 2.3.7 ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน inter-rater reliability
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 โครงการโรงเรียนสุจริต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษา เนื่องจากปัจจุบันการคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศแม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายการปราบปรามและณรงค์ เพื่อการป้องกันคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องแต่ภาพลักษณ์ การคอร์รัปชันโดยรวมของประเทศไทยยังไม่ดีขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2550 – 2553 อยู่ระหว่าง 3.2 – 3.5 คะแนนจาก 10 คะแนนเต็ม ต่ำกว่าประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย แต่สูงกว่าเวียดนาม ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย (องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. 2555 : 1-3) และจากการสำรวจทัศนคติของคนไทยต่อปัญหาการทุจริต พบว่า ประชาชนบางกลุ่มยอมรับได้รับการทุจริตคอร์รัปชันหากทำให้ประเทศชาติรุ่งเรืองประชาชนกินดี อยู่ดี จึงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศตามวิถีประชาธิปไตยและหลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน

โดยมีหลักการและเหตุผลของโครงการดังนี้ ด้วยยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556-2560) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “สังคมไทยมีวินัย โปร่งใส ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและร่วมกันป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นที่ยอมรับในระดับสากล” มีเป้าหมายหลักเพื่อลดปัญหาการทุจริตในสังคมไทยและยกระดับคุณธรรม จริยธรรมของคนไทยให้สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้สูงขึ้น โดยตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 50 ในปี พ.ศ. 2560 โดยในปี 2556 ที่ผ่านมา ประเทศไทยได้คะแนนความโปร่งใสเพียงร้อยละ 35 คะแนน อยู่อันดับที่ 102 จากการจัดอันดับทั้งหมด 177 ประเทศทั่วโลก เท่ากับประเทศเอกวาดอร์ โมสโดวา และปานามา (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2. 2556 : 12-16) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินการไว้ 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายใน 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มเด็กเยาวชน โดยการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนให้เกิดความเข้มแข็งมากที่สุดเพราะเป็นอนาคตของชาติ
2. กลุ่มภาครัฐ เสริมสร้างและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองยึดถือหลักปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่
3. กลุ่มภาคเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
4. กลุ่มภาคประชาชน สังคมและสื่อมวลชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกหมู่เหล่าในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ 2556 : 12-21)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะที่เป็นองค์กรที่รับผิดชอบงานจัดการศึกษาเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต และได้ตระหนักในความสำคัญของการเตรียมด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา จึงอนุมัติให้ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ภายใต้ชื่อ “โรงเรียนสุจริต”

โดยให้ความสำคัญกับการเตรียมการด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสถานศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อวางรากฐานการปลูกจิตสำนึกซึ่งเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของประเทศชาติ ซึ่งโครงการโรงเรียนสุจริตเป็นโครงการที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์เชิงกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการป้องกันการทุจริต โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดจุดหมายปลายทางที่มุ่งสู่การเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง หลีกเลียงอบายมุข ทุกหน่วยงานรับผิดชอบ ตอบสนองการทุจริต” โดยมีขอบเขตของภารกิจและจุดมุ่งเน้นที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องดำเนินการ คือ

1. พัฒนาทุกหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีระบบและวิถีพอเพียง มีความสุจริต รับผิดชอบต่อ ปลอดภัย
2. พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งปลูกจิตสำนึกให้นักเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะกระบวนการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันการทุจริต
3. พัฒนาครู ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษาแบบบูรณาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องให้มีคุณภาพ ความพอเพียง สุจริต รับผิดชอบต่อ ปลอดภัย บนฐานการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมและต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นระบบและมีเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติที่เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างมีพลวัต

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2556 ซึ่งเป็นปีแรกในการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้เลือกโรงเรียนที่มีความพร้อมเพื่อเข้ารับการพัฒนาสู่ความเป็นโรงเรียนสุจริต จำนวน 225 โรงเรียน จาก 225 เขตพื้นที่การศึกษา โดยได้กำหนดคุณลักษณะของที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน 5 ประการ ดังนี้ 1) ทักษะกระบวนการคิด 2) การมีวินัย 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) การอยู่อย่างพอเพียง 5) การมีจิตสาธารณะ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีทัศนคติ มีจิตสำนึกและค่านิยมของคนรุ่นใหม่ที่มีวินัย มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมสามารถดำรงชีวิตในฐานะของพลเมืองที่มีคุณภาพ และมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ความเจริญของประเทศ โดยส่วนรวมในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 1-6)

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตยังได้จัดทำปฏิญญาโรงเรียนสุจริต (Upright School Declaration) ขึ้นเพื่อเป็นหลักยึดให้ ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา ได้ร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อพิทักษ์ชาติจากภัยทุจริต โดยมีใจความปฏิญญาโรงเรียนสุจริต ดังนี้

1. เราจะร่วมป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
2. เราจะปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นวิถีชีวิตในโรงเรียนและชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เราจะสร้างเครือข่ายความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืนทั้งหมดนี้เพื่ออำรงชาติไทยให้สถิตเสถียรสถาพรตลอดจักรวาล สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้วางแผนการดำเนินการพัฒนาครู นักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานความมั่นคงและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สืบเนื่องมาจากการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับกระทรวงศึกษาธิการ ในการส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่และประสานการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตในหน่วยงานและบุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการกองทัพไทย ในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรจิตวิทยาความมั่นคงให้กับผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต

สถาบันพระปกเกล้า ในการจัดอบรมหลักสูตรประกาศนียบัตรธรรมมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นโดยเฉพาะโดยการดำเนินโครงการจะมีความสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียนสุจริตทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปลูกฝัง และด้านการสร้างเครือข่าย ในกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายดังนี้

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงนโยบายแนวทางการดำเนินโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา “ป้องกันการทุจริต” ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและจัดทำแผนปฏิบัติการเขตสุจริตของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา โดยเชิญผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมไปถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริตของแต่ละเขตพื้นที่

ระดับสถานศึกษา สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาได้ขยายเครือข่ายโรงเรียนสุจริตเพื่อเข้ารับการพัฒนา โดยให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนโรงเรียนในสังกัดทั้งหมดในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนสุจริต ได้รับโอกาสในการพัฒนาสมรรถนะและความสามารถทางการบริหาร จากหน่วยงานความมั่นคงและองค์กรที่ทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ทำความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนสุจริตต้นแบบจำนวน 225 โรงเรียน ได้รับการอบรมการจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อปูพื้นฐานในการจัดทำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศและให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมการเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหาร การเรียนการสอนและผลงานนักเรียนให้เกิดเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานแสดงความสำเร็จจากการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต โดยทางสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาจะได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำเสนอผลงาน และเพื่อให้ผู้ร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่และขยายผลให้กับเครือข่ายโรงเรียนสุจริต

นักเรียนถือเป็นเป้าหมายสูงสุดของการดำเนินโครงการโรงเรียนสุจริต ที่ต้องการให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริตทั้ง 5 ประการ 1) ทักษะกระบวนการคิด 2) การมีวินัย 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) การอยู่อย่างพอเพียง 5) การมีจิตสาธารณะ กับตัวนักเรียน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดค่ายเยาวชน “คนดีของแผ่นดิน” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ถูกกำหนดไว้ในกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ กลยุทธ์ 2 ปลุกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของนักเรียนมีความสำนึกในความรักชาติ และมอบหมายศึกษานิเทศก์หรือนักวิชาการศึกษาซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการในระดับเขตพื้นที่ ทำการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนในโครงการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 2)

จากความสำคัญของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้เสนอว่าการส่งเสริมการศึกษาเพื่อสร้างเยาวชนให้เป็นสุจริตชน ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันสนับสนุนส่งเสริมให้นโยบายการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ปรับทิศทางการมุ่งสร้างคนเก่ง คนดีดำรงชีวิต สอดคล้องตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสังคมที่มีเสถียรภาพ สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง รวมทั้งการแก้ปัญหาเรื่องการทุจริตของประเทศอย่างยั่งยืน

2.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 5 ด้านของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริตประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะกระบวนการคิด การมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต การอยู่อย่างพอเพียง และการมีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกเพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีทัศนคติ มีจิตสำนึกและค่านิยมของคนรุ่นใหม่ที่มีวินัย มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตในฐานะของพลเมืองที่มีคุณภาพ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ความเจริญของประเทศโดยส่วนรวมในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 ทักษะกระบวนการคิด

ทักษะกระบวนการคิดที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นทักษะที่สำคัญของนักเรียนที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการสุจริต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2556 : 2) มีประเด็นที่น่าเสนอ ดังนี้

1. ความหมายของการคิด
2. การคิดเชิงเหตุผล
3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ
4. การคิดเชิงสร้างสรรค์
5. การคิดแก้ปัญหา

1. ความหมายของการคิด

การคิดเป็นทักษะพื้นฐานของมนุษย์ที่สามารถเรียนรู้ฝึกฝนและพัฒนาได้ ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะทางธรรมชาติของมนุษย์ที่สำคัญที่สุดและจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในชีวิตทั้งทางด้านการดำเนินงานและสังคมมีผู้ให้ความหมายของการคิดไว้เป็นจำนวนมาก นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดไว้ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545 : 10) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าเป็นการที่บุคคลบุคคลหนึ่งพยายามใช้พลังงานทางสมองของตนในการนำเอาข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาจัดวางอย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ เช่น การตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีที่สุด เป็นต้น

ทิตนา แชมมณี (2544 : 1-17) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าเป็นกระบวนการทางสมองในการจัดกระทำกับข้อมูลหรือสิ่งเร้าที่รับเข้ามา การคิดเป็นกระบวนการทางสติปัญญาของบุคคลที่บุคคลใช้ในการสร้างความหมาย ความเข้าใจในสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับจากประสบการณ์ การคิดมีลักษณะเป็นกระบวนการหรือวิธีการ ไม่ใช่เนื้อหาที่บุคคลหนึ่งสามารถถ่ายทอดให้อีกบุคคลหนึ่งได้โดยง่าย

ยุดา รักไทย (2545 : 12) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นไปเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิตที่เพียบพร้อมด้วยภูมิปัญญา การมองการณ์ที่กว้างไกล ข้อเท็จจริง องค์กรความรู้ ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

คำหามาน คนโค (2545 : 5) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นความคิดนำไปสู่การกระทำ ทั้งที่เป็นการพูด การเขียน และการปฏิบัติอย่างอื่น

สุจินดา จารุชาติ (2540 : 9) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นปฏิกิริยาทางสมองที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกสงสัยหรือความยุ่งยากในสมอง การคิดมีพื้นฐานอยู่ที่ความจำและมีประโยชน์ในการทำให้เกิดการปรับตัวและสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

ศรีฟ้า จีรัตน์ (2543 : 11) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าเป็นกระบวนการทางสมองในการสร้างสัญลักษณ์หรือภาพให้ปรากฏในจิตใจ ก่อให้เกิดแนวปฏิบัติสำหรับพฤติกรรมทั้งภายในภายนอก การดำรงชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2541 : 3) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นกลไกทางสมองที่เกิดขึ้นเกือบตลอดเวลา ซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์การคิดเป็นผลที่เกิดจากการที่สมองถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อม สังคมรอบตัว และประสบการณ์ส่วนตัวดั้งเดิมของมนุษย์เอง

ัญญลักษณ์ ลิขวนเค้า (2544 : 9) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าเป็นปฏิกิริยาทางสมองที่สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานของจิตใจมนุษย์เป็นทั้งกระบวนการและผลผลิตมีลักษณะต่อเนื่องกันในการคิดอาจมีการวางแผนการจัดระบบความสัมพันธ์ การค้นหาหลักการความจริงต่างๆหรืออาจใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อให้เกิดการรับรู้และตอบสนองโดยต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมเป็นตัวช่วยและในขณะเดียวกันก็ต้องผ่านการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ สังเคราะห์ และการประเมินเพื่อให้ได้แนวทางในการนำไปใช้การแก้ปัญหาจัดความสงสัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการและในการคิดนี้สามารถพัฒนาความคิดในระดับง่าย ๆ จากวัยเด็กไปสู่ระดับที่ซับซ้อนในวัยผู้ใหญ่

ชาติ แจ่มนุช (2545 : 20) ได้ให้ความหมายของการคิดไว้ว่า การคิดเป็นกระบวนการทำงานของสมอง โดยใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและข้อมูล หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ปัญหาแสวงหาคำตอบ ตัดสินใจ หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่

Hilgard (1953 : 110) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสมองอันเนื่องมาจากการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งของ เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

Piaget (1972 : 1-12) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดประกอบไปด้วยกระบวนการ 2 ลักษณะ คือ กระบวนการปรับเข้าโครงสร้าง โดยการจัดสิ่งเร้าหรือข้อความที่ได้รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่กับกระบวนการเปลี่ยนโครงสร้างลักษณะนี้ร่วมกันหรือสลับกันเพื่อปรับความคิดเห็นของตนให้เข้ากับสิ่งเร้ามากที่สุด ผลของการปรับเปลี่ยนความคิดดังกล่าวจะช่วยพัฒนาวิธีการคิดของบุคคลจากระดับหนึ่งไปสู่วิธีการคิดที่สูงกว่า

Bono (1985 : 4) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าเป็นการตั้งใจสำรวจประสบการณ์ที่ได้รับอย่างมีวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์หลักดังกล่าวอาจจะเป็นความเข้าใจ การตัดสินใจ การวางแผน การแก้ปัญหา การแสดงออก เป็นต้น

Martin (2004 : 221) ได้ให้ความหมายของการคิดว่าการคิดเป็นกิจกรรมทางสมองเป็นกระบวนการทางปัญญา ซึ่งประกอบด้วย การสัมผัส การรับรู้ การรวบรวม การจำ การรื้อฟื้น ข้อมูลเก่าหรือประสบการณ์โดยที่บุคคลนำเข้าข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เก็บไว้ในระบบ การคิดจัดเป็นรูปแบบของข้อมูลข่าวสารใหม่จากข้อมูลเก่า ผลจากการจัดสามารถแสดงออกมาภายนอกให้ผู้อื่นรับรู้ได้

สรุปได้ว่า การคิด หมายถึง การคิดเป็นการกระทำสิ่งต่าง ๆ โดยการจัดสิ่งเร้าหรือข้อความที่ได้รับให้เข้ากับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่และปรับความคิดเห็นของตนให้เข้าใจสิ่งเร้ามากที่สุด การคิดมีลักษณะเป็นนามธรรม จึงไม่สามารถวัดหรือประเมินค่าได้โดยตรง แต่สามารถวัดผลจากการคิดซึ่งเป็นพฤติกรรมภายนอกได้

2. การคิดเชิงเหตุผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลไว้ ดังนี้

Freeman (1988 : 3-4) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่า มีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหาการหาทางออกของปัญหา ประเมินว่าวิธีไหนดีที่สุดและปฏิบัติตามทางเลือกนั้น เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยความพอใจและยอมรับในวิธีแก้ปัญหาเมื่อได้รับเหตุผลที่ถูกต้องเพียงพอและสามารถเข้าใจในเหตุผลนั้น

Good (1973 : 345) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่าเป็นการกระทำหรือกระบวนการทางสมองในการที่จะลงความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริงและปรากฏการณ์ สามารถสรุปผลหรือข้อสมมติฐานได้

Gagne (1970 : 283) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่าเป็นการคิดวิเคราะห์วิจารณ์นั่นเอง เป็นการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาโดยพิจารณาถึงสภาพการณ์หรือข้อมูลต่างๆว่ามีเท็จจริงเพียงใดหรือไม่

จำนง วิบูลย์ศรี (2536 : 29) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่าเป็นการคิดที่ต้องอาศัยหลักการหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมาสนับสนุนอย่างเพียงพอเป็นการคิดที่มีโอกาสผิดพลาดน้อยและถือว่าเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่พัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้ ผู้ที่มีทักษะในการคิดเชิงเหตุผลสูงย่อมมีความคิดที่มีคุณภาพสูงซึ่งความคิดที่มีคุณภาพสูงนั้นจะช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สิ่งที่ดีอันเป็นประโยชน์ให้แก่มนุษย์ได้นานัปการ

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2542 : 55) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่าการคิดเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่เราต้องใช้ตลอดชีวิตเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้และสามารถที่จะนำความรู้ไปบูรณาการใช้ในการดำรงชีวิต

ทศนา เขมมณีและคณะ (2543 : 96) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงเหตุผลว่าการคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยและลักษณะการคิดที่มีความสำคัญสมควรที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติประการหนึ่งคือ การคิดเชิงเหตุผล ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งของการคิดที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ทุกแขนง

สรุปได้ว่า การคิดเชิงเหตุผล หมายถึง การคิดที่ใช้หลักการหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมาสนับสนุน เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาและยอมรับในวิธีการแก้ปัญหา เมื่อได้รับเหตุผลที่ถูกต้องเพียงพอจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ควรส่งเสริมให้เด็กมีความคิดนี้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัย

3. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

วิจารณญาณ มักเป็นคำกล่าวที่ใช้กันอยู่ทั่วไปเมื่อมีสถานการณ์ที่ต้องใช้การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างรอบคอบ ดังนั้นวิจารณญาณจึงเป็นการคิดแบบหนึ่งที่อาศัยเหตุผลและข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ ซึ่งการคิดแบบนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นปัญหาเพื่อตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ต้องและเหมาะสม นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2551 : 72) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่า เป็นกระบวนการที่ใช้เหตุผลโดยมีการศึกษาข้อเท็จจริง หลักฐานและข้อมูลต่างๆเพื่อประกอบการตัดสินใจ แล้วนำมาวิเคราะห์อย่างสมเหตุสมผล ก่อนตัดสินใจว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ ผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณจะเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดถือความคิดเห็นของตนเอง ก่อนจะตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็จะต้องมีหลักฐานเพียงพอและสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ ถ้าผู้นั้นมีเหตุผลที่เหมาะสมถูกต้องกว่า เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลและความรู้

ราชบัณฑิตยสถาน (อ้างใน พัชรภรณ์ สุวรรณภักดี. 2542 : 14) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง

อุษณีย์ โพธิ์สุข (2542 : 21) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นวิธีคิดอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐานและมีประสิทธิภาพก่อนตัดสินใจว่าจะเชื่อหรือไม่เชื่ออะไรหรือก่อนที่จะตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำอะไร

ธัญสิตา อินถา (2545 : 18) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นความสามารถทางสมองของบุคคลที่ใช้การคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล และไตร่ตรองอย่างรอบคอบซึ่งแสดงออกโดยการใช้ความสามารถในองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล 2) ความสามารถในการระบุเหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง 3) ความสามารถในการสรุปอ้างอิงแบบนิรนัย และ 4) ความสามารถในการสรุปแบบอุปนัย

กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒน์กุล (2546 : 53) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นกระบวนการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยอาศัยเหตุผล หลักฐาน ข้อเท็จจริงในการตรวจสอบหรือตัดสินสภาพการณ์ต่างๆ อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือนำไปใช้ประโยชน์

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 131) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นการคิดที่มีเหตุผลโดยผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีหลักเกณฑ์ มีหลักเหตุผลที่เชื่อถือได้เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรเลือกหรือสิ่งใดควรทำ

วินัย คำสุวรรณ (2548 : 35) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นการตั้งคำถามซึ่งรวมไปถึงการรับข้อมูล ข่าวสาร การสอบถามและใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อสร้างความคิดใหม่หรือนำไปแก้ปัญหาหรือใช้ในการตัดสินใจ ใช้เหตุผล ข้ออ้างทั้งปวงและใช้ในการวางแผน

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2545 : 8) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณว่าเป็นการคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดควรทำการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณ ประกอบด้วยทักษะย่อยที่จะช่วยในการตัดสินใจดังนี้ 1) ควรรู้ ถ้ามีความรู้มากจะทำให้คิดได้เร็วและดีกว่า 2) การสรุปอ้างอิงจะทำให้สามารถเข้าใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีขึ้น และลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น 3) ทักษะการประเมิน การประเมินจะทำให้สามารถระบุและเลือกข้อมูลได้อย่างเหมาะสม เชื่อถือได้ สามารถเปรียบเทียบและชั่งน้ำหนักจากข้อมูลที่มีอยู่ 4) ทักษะเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวอนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสังเคราะห์ความคิด คือ ความสามารถในการพิจารณาถึงความเหมาะสมของความคิดและปรับความคิดให้เหมาะสม

Watson & Glaser (อ้างใน สันหวัช สอนท่าโก. 2550 : 10-11) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าเป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้สรุปได้ว่าหมายถึง ความคิดที่ประกอบด้วยเจตคติ ความรู้และทักษะดังนี้ คือ

1. เจตคติ (Attitude) หมายถึง ความสนใจในการแสวงหาความรู้ ตลอดจนการค้นหาหลักฐานมาสนับสนุนสิ่งที่อ้างว่าเป็นจริง

2. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการอนุมาน การสรุปใจความสำคัญและการสรุปนัยทั่วไปโดยพิจารณาจากหลักฐานและการใช้หลักตรรกวิทยา

3. ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาเจตคติ และความรู้ไปประยุกต์ใช้พิจารณาตัดสินปัญหา ข้อความหรือข้อสรุปต่างๆได้

Paul (อ้างใน ทิศนา แคมมณี, 2544 : 58) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้คิดสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นอย่างสมเหตุสมผล และมีประสิทธิภาพ และยังส่งผลให้ผู้คิดมีความสามารถกว้าง คิดลึก คิดถูกทาง คิดชัดเจน คิดถูกต้อง และคิดอย่างมีเหตุผล

Good (อ้างใน พิชราภรณ์ สุวรรณภักดี. 2542 : 14) ได้ให้ความหมายของการคิดอย่างมีวิจารณญาณว่าเป็นกระบวนการคิดอย่างมีหลักการในการประเมินอย่างรอบคอบตามข้ออ้างหลักฐานเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่เป็นไปได้จริง โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และใช้กระบวนการทางตรรกวิทยาได้อย่างถูกต้องสมเหตุสมผล

สรุปได้ว่า การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง เป็นการคิดที่มีเหตุผลโดยผ่านการพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ มีหลักเกณฑ์ มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือได้ เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพว่าสิ่งใดถูกต้อง สิ่งใดควรเชื่อ หรือสิ่งใดควรทำ ช่วยให้การตัดสินใจแต่ละสภาพการณ์เป็นไปอย่างถูกต้อง

4. การคิดเชิงสร้างสรรค์

ความคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนมากบ้างน้อยบ้างตามความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดเชิงสร้างสรรค์ไว้ ดังนี้

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2537 : 2) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อน ยากแก่การให้คำจำกัดความที่แน่นอนตายตัว ถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในเชิงผลงาน ผลงานนั้นต้องเป็นงานที่แปลกใหม่และมีคุณค่า กล่าวคือใช้ได้โดยมีคนยอมรับถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์ในเชิงกระบวนการ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ คือ การเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งของหรือความคิดที่แตกต่างกันมากเข้าด้วยกัน ถ้าพิจารณาความคิดสร้างสรรค์เชิงบุคคลบุคคลนั้นจะต้องเป็นคนที่มีความแปลกเป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้ที่มีความคิดคล่อง มีความคิดยืดหยุ่นและสามารถให้รายละเอียดในความคิดนั้น ๆ ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545 : 14) ได้ให้ความหมายของความคิดเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นขยายขอบเขตความคิดออกไปจากกรอบความคิดเดิมที่มีอยู่สู่ความคิดใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน เพื่อการค้นหาคาตอบที่ดีที่สุดให้กับปัญหาที่เกิดขึ้น

Guilford (อ้างใน ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2546 : 7) ได้ให้ความหมายความคิดเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นความสามารถทางสมองที่มีลักษณะ การคิดแบบอเนกนัย เน้นความสามารถในการคิดเชิงปริมาณและคุณภาพ นำไปสู่การคิดสิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่และการค้นพบแนวทางในการแก้ปัญหาให้สำเร็จไปด้วยดี

Osborn (อ้างใน อารี พันธุ์มณี. 2546 : 153) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเชิงสร้างสรรค์ว่า เป็นจินตนาการประยุกต์ จินตนาการที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง โดยที่ลักษณะความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าวจะนำไปสู่ผลผลิตที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546 : 7) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเชิงสร้างสรรค์ว่า ความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายแง่มุม เรียกว่า ความคิดแบบอเนกนัย ซึ่งทำให้เกิดความคิดแปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิม เป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัว เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ จนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองให้เกิดความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของความคิดสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การประดิษฐ์หรือคิดค้นสิ่งแปลกใหม่หรือเพื่อการแก้ปัญหาซึ่งจะต้องอาศัยการบูรณาการ จากประสบการณ์และความรู้ทั้งหมดที่ผ่านมา

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 2) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นความสามารถในการมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยมีสิ่งเร้าเป็นสิ่งกระตุ้น ทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันและความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วยความคล่องในการคิด ความยืดหยุ่นและความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะความคิดริเริ่ม

อรพรรณ ลือบุญรัชชัย (2543 : 2) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงสร้างสรรค์ว่าเป็นการคิดในสิ่งใหม่แปลกแตกต่างจากเดิม อาจเกิดจากความคิดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือใช้จินตนาการการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ขึ้น รวมถึงการมุ่งแก้ปัญหาหรือคิดในสิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ เป็นสิ่งที่แปลกใหม่ไปจากเดิม

สรุปได้ว่า ความคิดเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการคิดที่หลากหลาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ทำให้เกิดความคิดใหม่ต่อเนื่องกันไป และจะนำไปสู่การค้นพบสิ่งใหม่ซึ่งสามารถดัดแปลงปรับปรุงจากความคิดเดิม ผสมผสานทำให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้น ความสามารถนี้มีความแตกต่างกันในแต่ละระดับของบุคคล และสามารถพัฒนาขึ้นได้ถ้าได้รับการจัดประสบการณ์อย่างเหมาะสม

5. การคิดแก้ปัญหา

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาไว้ ดังนี้

สุกัญญา ยุติธรรมนนท์ (2539 : 12) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็นการ แสดงความสามารถจากการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ข้อมูล จากประสบการณ์เดิมแล้วนำมาเข้าสู่ วิธีการในขั้นตอนการศึกษาเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายที่ต้องการเน้น

สิริวรรณ ตระรุสานนท์ (2542 : 52-53) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็น การนำเอาประสบการณ์เดิมมาใช้ในการแก้ปัญหาที่ประสบการณ์ใหม่โดยมีแบบแผนพฤติกรรมมี วิธีการและขั้นตอนในการศึกษาปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุถึงจุดหมายที่ต้องการ

Good (1973 : 518) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็นวิธีการทาง วิทยาศาสตร์กับการแก้ปัญหาเป็นเรื่องเดียวกันและได้อธิบายว่า การแก้ปัญหาเป็นแบบแผนหรือ วิธีดำเนินการ ซึ่งอยู่ในสถานะที่มีความยากลำบากยุ่งยาก หรืออยู่ในสถานะของการตรวจสอบ สมมติฐานภายใต้การควบคุมมีการรวบรวมข้อมูลจากการทดลองเพื่อหาความสัมพันธ์ที่จะทดสอบ สมมติฐานนั้นว่าเป็นจริงหรือไม่

นาริรัตน์ พิกสมบุรณ์ (2541 : 48) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็น พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่บุคคลเลือกกระทำหรือปฏิบัติ ในการหาทางออกกับปัญหาหรือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญ มีลักษณะเฉพาะแก่บุคคล เป็นกิจกรรมที่เป็นทั้งการแสดงความรู้ ความคิด และเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ต้องฝึกฝนและควรฝึกให้นักเรียน

กาญจนา ฉัตรศรีสกุล (2544 : 57) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนสามารถพัฒนาได้หลายแนวทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาอย่างมีหลักการ และให้เหตุผล

อุมาวิชนี อัจพรม (2546 : 43) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็น กระบวนการคิดแก้ปัญหาที่มีแบบแผนมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และ ประสบการณ์เดิมมาใช้ในการแก้ปัญหาใหม่

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 15) ได้ให้ความหมายของการคิดแก้ปัญหาว่าเป็นความสามารถ ทางสมองในการขจัดสภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้ผสม กลมกลืนกลับเข้าสู่สภาวะสมดุล หรือสภาวะที่เราคาดหวัง

สรุปได้ว่า การคิดแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของสมองในการใช้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ ในการหาทางออกของปัญหาโดยมีขั้นตอนหรือกระบวนการในการศึกษาทำ ความเข้าใจกับปัญหาจนสามารถค้นพบทางออกของปัญหาได้

2.2.2 การมีวินัย

การมีวินัย มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และสิทธิของ ตนเอง มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของ ตนเองและปฏิบัติตามข้อตกลง บังคับ กติกา ระเบียบ กฎหมาย ของครอบครัว โรงเรียน สังคม และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติ เคารพสิทธิของผู้อื่นและเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีวินัย ดังนี้

นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2540 : 5) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง คนเราจะประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีภูมิหลังมีความเป็นมาอย่างไร ในชีวิตตลอดจนสาเหตุที่มีคุณธรรมและค่านิยม เช่นกัน ซึ่งความคิดเห็นความเชื่อมั่นเกี่ยวกับคุณธรรม (Value) หรือการตระหนักในคุณค่าของตนเองจะเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่ง ในการประพฤติปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตของบุคคล เปรียบได้กับการวางรากฐานในการก่อสร้างที่มีความสำคัญยิ่ง

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2541 : 61) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง สมรรถภาพในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามความประสงค์ ถ้าพูดในเชิงจิตวิทยาที่ต้องใช้กับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Purposive Behavior ซึ่งในที่นี้มีความหมายว่าต้องควบคุม กาย วาจาใจ และพฤติกรรมทั้งหมดของคนให้ดำรงอยู่หรือให้เคลื่อนไหวอย่างมีวินัยหรือมีแบบแผนที่เหมาะสมที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

กรมวิชาการ (2542 : 13-17) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อตกลง ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้เห็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

วสัน ปันผล (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติ สำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และผลของการกระทำ ซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

ธนู วุฒิเกียรติไพบูลย์ (2542 : 11) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อปฏิบัติและข้อบังคับที่กำหนดไว้ เพื่อใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ หากไม่ปฏิบัติตามอาจจะเกิดความเสียหาย หรือความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นหลักให้ทำผิดและถูกลงโทษในที่สุด

อรรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่พึงงามซึ่งจะไม่ทำการใดๆ ให้เกิดความยุ่งยาก เดือดร้อนต่อตนเองและผู้อื่นในอนาคต

จิตติมา จักรเพชร (2544 : 9) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผนข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบและความสงบสุขของสังคม

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2544 : 3) ได้ให้ความหมายของการฝึกวินัยไว้ว่า การสอนเด็กให้รู้จักควบคุมพฤติกรรมของตนเองเมื่อเด็กยังเล็กผู้ใหญ่โดยเฉพาะพ่อแม่จะต้องเป็นผู้ช่วยเด็กควบคุมพฤติกรรมของเขา และด้วยการอบรมอย่างเสมอต้นเสมอปลายตั้งแต่เล็ก เมื่อโตขึ้นเด็กจะควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตนเองได้ในที่สุด และนั่นคือเป้าหมายสูงสุดของการฝึกวินัย คือ การที่บุคคลจะดำรงตนอยู่ในความถูกต้อง จะรู้ด้วยตนเองว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ มีความสามารถที่จะบังคับตนเองและควบคุมตนเองได้ดี โดยไม่ต้องมีผู้อื่นหรือกฎเกณฑ์อื่นๆ มาคอยควบคุม

สิริรัตน์ เฟ็งบุญ (2547 : 9) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง การควบคุมตนให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ ในการปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ ซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่กำหนดไว้ เป็นการฝึกฝนให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล ซึ่งทำให้บุคคลเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนในการดำรงชีวิตและความเป็นระเบียบของสังคม

ปรีชา ธิโยธา (2546 : 6) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง คุณสมบัติที่ดีงามที่มีอยู่ในแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแสดงออกมาได้ทั้งอารมณ์ ความรู้สึก เจตคติและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสามัญสำนึกภายในจิตใจที่ได้รับการอบรม ปลูกฝัง ซึมซับของมนุษย์ในสังคมด้วยความสมัครใจและมีความมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ดี ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง มีเมตตา ใจกว้าง มีเหตุผล มีความกล้า เชื่อมั่นในตนเอง มีความอดทน โดยที่สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะติดตัวในแต่ละบุคคลอย่างถาวร

จรรยา กุลสุทธิชัย (2547 : 24) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติของหน่วยงานตั้งแต่หน่วยงานย่อย ไปจนถึงหน่วยงานใหญ่หรือสถาบันย่อยไปสู่สถาบันใหญ่ เพื่อให้มีการปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันและก่อให้เกิดประโยชน์ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของคนในสังคม

สุภี เวียงชัยภูมิ (2551 : 21) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนที่วางไว้สำหรับควบคุมอารมณ์พฤติกรรมที่แสดงออกมา เพื่อก่อให้เกิดความสงบสุขต่อตนเองและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของสังคม

จิระศักดิ์ จำปาโพธิ์ (2551 : 9) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า ความมีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่อยู่ภายในของบุคคลที่สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและกฎกติกาที่สังคมกำหนดไว้โดยไม่ถือว่าเป็นการควบคุมหรือบังคับ

สรุปได้ว่า มีวินัย หมายถึง การควบคุมความประพฤติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับจรรยา มารยาท ข้อบังคับ ข้อตกลง กฎหมาย และศีลธรรมการรู้จักควบคุม ตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณี อันดีงาม ย่อมนำมาซึ่งความสงบสุขในชีวิตของตน ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศชาติ

2.2.3 ความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการประพฤติตรงตามความเป็นจริง ต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และโลกทั้งกาย วาจา ใจ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ผู้ที่มีความซื่อสัตย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์สุจริตไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 342) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้ว่า หมายถึง ประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกง และไม่หลอกลวง

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2542 : 10) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า คือ การกระทำหรือความรู้เกี่ยวกับเรื่องการไม่ทุจริต และประพฤติมิชอบ การปฏิบัติตามกฎที่กำหนดไว้ การไม่หลอกลวงการพูดแต่ความจริง การไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ การมีความยุติธรรมและมีความละเอียดต่อบาป

สุดใจ ชันทองคำ (2533 : 12) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า คือ การกระทำหรือพฤติกรรมตลอดจนการแสดงความรู้สึกของบุคคลในเรื่อง การพูดความจริง การตรงต่อเวลา การยอมรับผิด การไม่ขโมยของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง และการประพฤติปฏิบัติตามข้อตกลง กติกาหรือสัญญาที่ให้ไว้กับตนเองหรือผู้อื่น

กฤตรินทร์ นิมทองคำ (2542 : 45-47) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสม มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อมิตรสหาย และมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ ไม่คิดทรยศ ประกอบอาชีพในทางสุจริตไม่ขโมยของผู้อื่น และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เช่น ตรงต่อเวลา พูดแต่ความจริง ละเอียดต่อบาป ไม่เอาเปรียบ ไม่ทุจริต มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ไม่หลอกลวง ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ

ทวี บุญยเกตุ (2542 : 22-30) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมและเป็นความหมายในเชิงพฤติกรรมนั้น ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ คือ ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความภักดี ความซื่อตรง การประพฤติตรง คือ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง โดยมากผู้ซื่อสัตย์สุจริตจะเป็น ผู้มีกำลังใจเข้มแข็ง มีใจบริสุทธิ์ หนักแน่น อดทน รักเกียรติยศชื่อเสียง ไม่เห็นแก่ตัว และได้จำแนกความซื่อสัตย์ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง เป็นเรื่องของความมี หิริโอตตบัพยะ ไม่กล้ากระทำในสิ่งที่ไม่สุจริต แม้การกระทำนั้นๆ จะไม่มีใครเห็นก็ตาม ทำตามคำพูดโดยไม่เหลวไหล
2. ซื่อสัตย์ต่องานที่ทำ ได้แก่ความซื่อตรงเที่ยงตรงไม่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนในทางที่ ชอบ
3. ซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง ได้แก่ การไม่คด ไม่โกง ไม่เอาเปรียบเพื่อนและต้องการความรักความหวังดี ความสงสารและซื่อตรงต่อกัน

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม และตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น รวมตลอดทั้งต่อหน้าที่ การงานและคำมั่นสัญญา ความประพฤติที่ตรงไปตรงมา และจริงใจในสิ่งที่ถูกที่ควรถูกต้องตามทำนองคลองธรรมรวมไปถึงการไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง นอกจากนี้แล้วความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเสียงสุจริตยังรวมไปถึง การรักษาคำพูดหรือคำมั่นสัญญา และการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองด้วยความรับผิดชอบ และด้วยความซื่อสัตย์ไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องด้วยการใช้ อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตนี้จะดำเนินไปด้วยความตั้งใจจริงเพื่อทำหน้าที่ของตนเองให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความระมัดระวัง และเกิดผลดีต่อตนเองและสังคม

2.2.4 การอยู่อย่างพอเพียง

การอยู่อย่างพอเพียง เป็นการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีคุณลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว (สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ. 2549 : 12-13)

1. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง พออยู่ พอมี พอกิน พอใช้ ประหยัด และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น โดยมีหลักของความพอดี 5 ประการ ดังนี้ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2549 : 17)

1.1 พอดีด้านจิตใจ คือมีความเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประนีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม

1.2 พอดีด้านสังคม คือมีการช่วยเหลือเกื้อกูล รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัว และชุมชน

1.3 พอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติ&สิ่งแวดล้อม คือรู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ และเกิดความยั่งยืนสูงสุด

1.4 พอดีด้านเทคโนโลยี คือรู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้านก่อน

1.5 พอดีด้านเศรษฐกิจ คือมีการเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน

2. ความมีเหตุผล หมายถึง ทุกการตัดสินใจ การกระทำ การลงทุน ต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและพิจารณาผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ โดยมีหลักของความ มีเหตุผล 5 ประการ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน : 18) ดังนี้

1.1 ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ

1.2 ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง สุจริต แม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ

1.3 ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขายประกอบอาชีพ แบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง

1.4 ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางในชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลด เลิก สิ่งยั่วยุเลสให้หมดสิ้นไป ไม่ก่อความชั่ว ให้เป็นเครื่องทำลายตัวเอง ทำลายผู้อื่น พยายามเพิ่มพูนรักษาความดี ที่มีอยู่ให้งอกงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมที่จะเผชิญผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากทั้งภายในและภายนอกโดยมีหลักของความมีภูมิคุ้มกัน 2 ประการ (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. 2549 : 19) ได้แก่

1.1 ภูมิปัญญา : มีความรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง

1.2 ภูมิธรรม : ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทนและแบ่งปัน ทั้งนี้ต้องมีเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ ได้แก่

มีความรู้ คือมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินชีวิต

มีคุณธรรม คือมีความตระหนักรู้ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร มีสติปัญญาในการดำเนินชีวิต มีความสามัคคี และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอยู่อย่างพอเพียงซึ่งสอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ ดังนี้

พรชัย เจตมามาน (2556 : 3) ได้ให้ความหมายของการอยู่อย่างพอเพียงว่าการอยู่อย่างพอเพียงต้องพอเพียงอย่างน้อย 7 ประการ ด้วยกันคือ

1. พอเพียงสำหรับทุกคน ทุกครอบครัว ไม่ใช่เศรษฐกิจแบบทอดทิ้ง

2. จิตใจพอเพียง ทำให้รับและเอื้ออาทรคนอื่นได้คนที่ไม่พอจะรักคนอื่นไปไม่เป็นและทำลายมาก

3. สิ่งแวดล้อมพอเพียง การอนุรักษ์และเพิ่มพูนสิ่งแวดล้อม ทำให้ยังชีพและทำมาหากินได้เช่นการทำเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้ได้ทั้งอาหาร ได้ทั้งสิ่งแวดล้อม และได้ทั้งเงิน

4. ชุมชนเข้มแข็งพอเพียง การรวมตัวกันเป็นชุมชนเข้มแข็ง จะทำให้สามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เช่น ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

5. ปัญหาพอเพียง มีการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติและปรับตัวได้อย่างต่อเนื่อง

6. อยู่บนพื้นฐานวัฒนธรรมพอเพียง วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตของกลุ่มคนที่สัมพันธ์อยู่กับสิ่งแวดล้อมที่หลากหลาย ดังนั้น เศรษฐกิจจึงสัมพันธ์และเติบโตขึ้นจากรากฐานวัฒนธรรมจึงจะมั่นคง เช่น เศรษฐกิจของจังหวัดตราด ขณะนี้ไม่กระทบกระเทือนจากฟองสบู่แตกไม่มีคนตกงาน เพราะอยู่บนพื้นฐานของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เอื้อต่ออาชีพการทำสวนผลไม้ ทำการประมง และการท่องเที่ยว

7. มีความมั่นคงพอเพียง ไม่ใช่ขูดขาก เดียวจนเดียวรวยแบบกะทันหัน เดียวตกงานไม่มีกิน ไม่มีใช้ ถ้าเป็นแบบนี้ประชาชนมนุษย์คงทนไม่ไหวต่อความผันผวนที่รวดเร็วเกินไปจนสุขภาพจิตเสีย เครียด เพี้ยน รุนแรงฆ่าตัวตาย ติดยา เศรษฐกิจพอเพียงที่มั่นคงจึงทำให้สุขภาพจิตดี เมื่อทุก

อย่างพอเพียงก็เกิดความสุข ความสุขคือความเป็นปกติ และยั่งยืน ซึ่งเราอาจเรียกเศรษฐกิจพอเพียงในชื่ออื่นๆ เช่น เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจสมดุล เศรษฐกิจบูรณาการเศรษฐกิจ เป็นต้น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “พอเพียงนี้มีความหมายกว้างขวาง คำว่า พอ ก็คือเพียงพอ เพียงนี้ก็พอ ทำอะไรก็พอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ไม่สุดโต่ง ไม่โลภอย่างมาก พอเพียงนี้อาจจะมีมาก อาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ต้องไม่เบียดเบียนคนอื่น ต้องให้พอประมาณตามอัตภาพ พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียงทางความคิดก็เหมือนกัน ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ความพอเพียงในความคิดก็คือ แสดงความคิดเห็นของตัว แเบะปล่อยให้คนอื่นพุดบ้าง และมาพิจารณาว่าที่เขาพุดกับเราอันไหนพอเพียง อันไหนเข้าเรื่อง ถ้าไม่เข้าเรื่องก็แก้ไข เพราะว่าถ้าพุดกันโดยที่ไม่รู้เรื่องกันก็เป็นการทะเลาะกัน” ฉะนั้น ความพอเพียงนี้ก็แปลว่า ความพอประมาณและความมีเหตุผล (อ้างใน อุดมพร อมรรธรรม.2537 : 23)

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549 : 13) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงเศรษฐกิจที่สามารถอุ่มชูตัวเอง (Relative self sufficiency) อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกินพอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะท่วมเทความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเอง ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าและฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2544 : 25) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า โดยนัยทางวัฒนธรรมดังนี้ “เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เทคนิค แต่มีความหมายกว้างกว่านั้นมา เพราะต้องรวมเอง 1) อุดมการณ์บางอย่าง 2) โลกทัศน์บางอย่าง 3) ความสัมพันธ์บางอย่าง 4) ค่านิยมบางอย่างอยู่ในนั้นด้วย จึงจะนับได้ว่าเป็นเศรษฐกิจพอเพียงที่จริง ทั้ง 4 ประการที่จะกล่าวถึงนี้คือ ส่วนที่เรารู้จักกันว่าวัฒนธรรมนั่นเอง

ประเวศ วะสี (อ้างใน อุดมพร อมรรธรรม. 2537 : 26) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เศรษฐกิจพอเพียงไม่ได้แปลว่า ไม่ได้เกี่ยวข้องกับใคร ไม่ค้าขาย ไม่ส่งออกไม่ผลิตเพื่อคนอื่น และกลัวไปเองทั้งนั้นถ้าจะกระตักกันสักหน่อยก็ขอกล่าวว่า “พระเจ้าอยู่หัวไม่ใช่คนโง่” ที่ทรงกล่าวถึงเรื่องนี้

พระพรหมคุณาภรณ์ (อ้างใน อุดมพร อมรรธรรม. 2537 : 28) ปรากฏแห่งพุทธธรรมได้มองเศรษฐกิจพอเพียงในแง่วัตถวิสัยและจิตวิสัย ดังนี้ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอาจมองได้เป็น 2 ด้านคือมองอย่างวัตถวิสัย และมองแบบจิตวิสัย 1. มองอย่างวัตถวิสัย มองภายนอกคือ ต้องมีกินมีใช้มีปัจจัยสี่เพียงพอ ที่เราพุดว่าพอสมควรกับอัตภาพ ซึ่งใกล้เคียงกับคำว่าพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ 2. ส่วนความหมายด้านจิตวิสัย หรือด้านจิตใจภายใน คือคนจะมีความรู้สึกเพียงพอไม่เท่ากันบางคนมีเป็นล้านก็ไม่พอ บางคนมีนิดเพียงก็พอ เป็นการเพียงพอทางจิตใจ

สรุปได้ว่า การอยู่อย่างพอเพียง หมายถึง การมีความพอดีในการบริโภค ใช้ทรัพยากรและเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คำนึงถึงฐานะและเศรษฐกิจ คิดก่อนใช้จ่ายตามความเหมาะสม รู้จักการเอกลัทธิเป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพิ่มพูนทรัพย์ ด้วยการเก็บและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดูแลรักษาบูรณทรัพย์ของตนเอง มีการเก็บออมเงินไว้ตามสมควร

2.2.5 การมีจิตสาธารณะ

การมีจิตสาธารณะ เป็นการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทนเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม โรงเรียน ชุมชน สังคม ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีจิตสาธารณะ ดังนี้

กนิษฐา นิตศน์พัฒนา และคณะ (2541: 8) ได้ให้ความหมายของคำว่า จิตสำนึกสาธารณะ ว่า เป็นคำเดียวกับคำว่าจิตสำนึกทางสังคม หมายถึง การตระหนักรู้และคำนึงถึงส่วนรวมร่วมกัน หรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกับตน

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของ จิตสาธารณะ ว่า การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบอบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอายต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 17) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ ช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมพยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจังและมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริง

หฤทัย อัจปรุ (2544 : 37) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความคิดที่ไม่เห็นแก่ตัวความตระหนักรู้ของบุคคลถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม มีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม ต้องการเข้าไปแก้วิกฤตการณ์ พยายามฉวยโอกาสที่จะช่วยเหลืออย่างจริงจัง และมองโลกในแง่ดีบนพื้นฐานของความเป็นจริงโดยรับรู้ถึงสิทธิควบคู่ไปกับหน้าที่และความรับผิดชอบ สำนึกถึงพลังของตนว่าจะสามารถร่วมแก้ไขปัญหาได้ และลงมือกระทำเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกันกับคนในสังคม

โกศล มีความดี (2547 : 13) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การกระทำที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติด้วยการเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากการที่บุคคลหลีกเลี่ยงการใช้หรือกระทำที่ให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มุ่งปฏิบัติเพื่อส่วนรวมในการดูแลรักษาของส่วนรวม เช่น การทำตามหน้าที่ที่กำหนด การดูแลความสะอาดเรียบร้อย การรักษาสารณะสมบัติรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น มีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข และติดตามประเมินผล รวมถึงการรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม เคารพสิทธิของผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม ไม่ยึดเอาของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลัตดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2547: 2 -3) ได้ให้ความหมายของจิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้

1. การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วน รวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมใน วิทยาลัยที่ตน สามารถทำได้

2. การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครอง ของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรมนั้น

ไชยรัตน์ ศิรินคร (2548 : 7) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง เป็นความคิดที่ ไม่เห็นแก่ตัว มีความปรารถนาที่จะฉวยโอกาสช่วยเหลือแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นและสังคมอย่างจริงจัง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าที่จะรับจากสาธารณะ

สุนทรี จุงวงศ์สุข (2548 : 19-20) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การมี บุคคลกระทำการบางอย่างเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือความ ช่างสังเกต ความไม่เห็นแก่ตัว การรักษาสถาปัตยกรรมของส่วนรวม การพัฒนาความเป็นพลเมือง การ เป็นผู้มีจิตสาธารณะ ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บุญทัน ภูบาล (2549 : 15) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง การรู้จักเอาใจ ใส่เป็นธุระในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

อัญชลี ยิ่งรักพันธ์ (2550 : 14) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะ หมายถึง ความเป็น พลเมืองที่ตื่นรู้ตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมส่วนรวมของคนสามัญ พลเมืองที่รู้จักเรียกร้องการมีส่วนร่วมและต้องการที่จะจัดการดูแลกำหนดชะตากรรมของตนและ ชุมชน การมีจิตที่คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อเรื่องของส่วนรวม มีการใช้ สิ่งของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ การถือเป็นหน้าที่ในการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวม มีการแบ่งปัน และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้สมบัติของส่วนรมนั้นและการไม่ยึดสมบัติของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง หรือของกลุ่ม

มนัสสา ชินูปการณพงศ์ (2551 : 8) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะคือการกระทำ ด้วยจิตวิญญาณ มีความรักความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมรอบ ๆ ตัว รวมไปถึงประเทศชาติ บ้านเมือง รวมความแล้วเป็นการรวมความของคุณธรรมจริยธรรมและการกระทำที่ไม่เสื่อมเสียหรือ เป็นปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติ และเมื่อรวมกับคำว่าสำนึกแล้วนั้นจะสามารถสรุปได้ว่าเป็น ความรู้สึกและการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการกระทำที่บุคคลรับรู้ และรู้สึกเต็มใจที่จะกระทำ เพราะมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่นและสังคม

อุไรวรรณ คุ่มวงษ์ (2551 : 61) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะเป็นการรู้จักเอาใจใส่ เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552: 17) ได้ให้ความหมายว่า จิตสาธารณะเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรมจริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติ การมีจิตที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดี ไม่ทำลายเบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดที่ดี การลดความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมีความสุข

สรุปได้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่า หรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและสิ่งต่างๆ ที่เป็นสิ่งสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของ หรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตได้จากความรู้สึกนึกคิด หรือการกระทำที่แสดงออกมา ได้แก่ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

2.3 การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน

2.3.1 ความหมายของเกณฑ์การประเมิน

สุวิมล ร่องวานิช (2543 : 75) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ คือ ระดับที่ใช้ในการตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549 : 18) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ในลักษณะที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการไว้สอดคล้องกันว่า เกณฑ์ เป็นเครื่องชี้สถานะความเหมาะสมของสิ่งที่จะประเมินหรือสิ่งที่ใช้ตัดสินคุณภาพของผลลัพธ์ที่อยู่ในรูปข้อกำหนดพฤติกรรมขั้นต่ำที่ยอมรับได้

อเนก ศิลปะนิลมาลย์ (2530 : 6) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ข้อกำหนดที่ใช้วัดคุณภาพ โดยอยู่ในรูปข้อกำหนดประมาณค่าของสิ่งต่าง ๆ ว่ามีหรือไม่มีและมากน้อยเพียงใด

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2537 : 68) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ระดับที่ถือว่าเป็นความสำเร็จของการดำเนินงานหรือผลที่ได้รับ

พัสวี จริตธรรม (2538 : 12) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ข้อกำหนดที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการตัดสินคุณภาพหรือพฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ต้องการวัด

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2544 : 14) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ มาตรฐานสำหรับกำหนดระดับหรือความสำเร็จในการเรียนรู้ของบุคคล โดยพิจารณาจากคุณสมบัติสำคัญซึ่งเป็นที่สนใจที่สามารถกำหนดและวัดได้อย่างชัดเจน

องอาจ นัยพัฒน์ (2544 : 44) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ดัชนีบ่งชี้คุณค่าหรือคุณภาพภายในหรือภายนอกที่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Carther Good (1973 อ้างในจุฑาทิพย์ จันทร์เรือน 2552 : 15) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ข้อกำหนดสำหรับการเลือกตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของการเปรียบเทียบเชิงปริมาณและคุณภาพ

Newby (1992 : 80) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ ว่าเกณฑ์ที่ดีจะต้องมีทั้งความตรงและความเที่ยงในการวัดและประเมินคุณค่า ไม่ว่าจะถูกนำมาใช้ประเมินในเมื่อใดและโดยนักประเมินคนใดก็ตาม

Cizek (1993 อ้างในนภดล อ้ายโป่ง 2549 : 17) ได้ให้ความหมายเกณฑ์ คือ ข้อกำหนดที่มีขอบเขตบอกระดับพฤติกรรมทั้งหมดในการวัดผลการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ข้อใดข้อหนึ่งกำหนดไว้

สรุปได้ว่า เกณฑ์ คือ ตัวเทียบผลการดำเนินงานเพื่อตัดสิน/ตัดสินใจ เป็นความคาดหวังว่า คน/กลุ่มคน จะทำอะไรได้จนถึงระดับที่กำหนด เกณฑ์อาจเป็นค่า/ตัวเลข/คุณลักษณะ และอาจมีหลายระดับได้ ซึ่งเป็นมาตรฐานระดับคุณค่าและความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมินซึ่งมีทั้งความตรงความเที่ยงสามารถนำไปใช้วัดคุณค่าได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

2.3.2 องค์ประกอบของเกณฑ์

ในการวัดและประเมินสิ่งใดก็ตามจำเป็นต้องมีเกณฑ์ เพราะเกณฑ์ คือ ข้อกำหนดที่เป็นบรรทัดฐานในการตัดสินคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกณฑ์เปรียบเสมือนแนวทางที่ใช้ประเมิน หรือ บ่งชี้คุณภาพ

พัสวี จริตธรรม (2538 : 17) ได้จำแนกองค์ประกอบของเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล 4 ส่วน คือ

1. ลักษณะการปฏิบัติงานที่เป็นเป้าหมาย (Target Performance)
2. เกณฑ์สำหรับการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)
3. เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Criteria)
4. มาตรฐาน (Standard)

จากส่วนประกอบของเกณฑ์ทั้ง 4 ส่วน ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นว่ามาตรฐานนับเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ แม้ว่าบางครั้งคำว่าเกณฑ์และมาตรฐานจะถูกนำมาใช้ร่วมกัน แต่โดยนิยามที่แท้จริงแล้วเกณฑ์และมาตรฐานที่แตกต่างกัน รวมทั้งแตกต่างจากคำว่าตัวบ่งชี้ด้วย โดยในทางปฏิบัติผู้มีหน้าที่ประเมินโครงการจำเป็นต้องกำหนดประเภทและองค์ประกอบของเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมิน ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Criteria) และมาตรฐาน(Standard) ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Criteria) Rubrics คือเครื่องมือการให้คะแนน Scoring Tool ซึ่งเกิดจากการรวมกันระหว่างเกณฑ์การให้คะแนน Scoring criteria กับมาตราประมาณค่าหรือระดับคะแนน Scoring scale เพื่อระบุความแตกต่างของผลงานหรือประสิทธิภาพ Proficiency

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของงาน สำหรับแนวทางในการที่จะนำไปใช้ในการประเมินผลงานของนักเรียนต่อไป ซึ่งการประเมินผลของนักเรียนจะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือผลงานที่ได้จากกระบวนการของนักเรียน และกระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อให้เกิดผลงาน จะประเมินในลักษณะใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ อาจจะประเมินลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือประเมินทั้งสองลักษณะก็ได้

เพื่อให้การตัดสินใจสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน ผู้ประเมินจะต้องใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชิ้นงานของผู้เรียน เกณฑ์อาจจะอยู่เชิงคุณภาพหรือปริมาณ อาจจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) หรือแบบตรวจสอบ (Checklist) โดยปกติจะใช้ Rubric ในการประเมินจะต้องประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้เดียว หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของงานปฏิบัติ แต่การปฏิบัติงานที่ซับซ้อน ผู้ประเมินจะต้องประเมินจุดประสงค์การเรียนรู้ที่หลากหลายและประเมินหลายๆ ส่วนของ การปฏิบัติ การให้คะแนนจะอยู่ในรูปของตัวเลข โดยปกติจะเป็น 0-3 หรือ 1-4 ในแต่ละระดับของคะแนนจะขึ้นอยู่กับระดับของคุณภาพของงาน ดังนั้นตัวเลข 4 อาจจะหมายถึงระดับคุณภาพสูงสุด ตัวเลข 3 เป็นระดับคุณภาพรองลงมา คุณภาพของงานในแต่ละระดับจะต้องใช้การอธิบาย (Rubric) ดังนั้นในแต่ละระดับคะแนนจะต้องอธิบายเป็นภาษาที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการปฏิบัติงานในแต่ละระดับนั้น

องค์ประกอบของเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubrics) ในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน ต้องประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. เกณฑ์หรือประเด็นที่จะประเมิน (Criteria) เป็นการพิจารณาว่าภาระงานหรือชิ้นงานนั้น ๆ ประกอบด้วยคุณภาพที่ด้าน อะไรบ้าง

2. ระดับความสามารถหรือระดับคุณภาพ (Performance Level) เป็นการกำหนดจำนวนระดับของเกณฑ์ ส่วนมากจะประกอบด้วย 3 - 6 ระดับ

3. การบรรยายคุณภาพของแต่ละระดับความสามารถ (Quality Description) เป็นการเขียนคำอธิบายความสามารถให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละระดับ ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการตรวจให้คะแนนในแต่ละระดับของการให้คะแนนจะต้องมีความชัดเจนในการนิยาม และความกว้างของระดับคะแนนไม่ควรเกิน 6 ถึง 7 ระดับ ถ้ามีระดับของการให้คะแนนกว้างมากเกินไป จะมีความลำบากในการตัดสินใจความแตกต่างในแต่ละระดับ เช่น ความกว้างคะแนนเป็น 100 ทำให้ยากที่จะอธิบายว่าคะแนน 81 มีคุณภาพแตกต่างจาก 80 หรือ 82 อย่างไร และจะทำให้ความสอดคล้องของการประเมินด้วยผู้ประเมินหลายคนลดลงไป การกำหนดความกว้างของการให้คะแนนเป็นเท่าไรนั้น จะต้องมีความเหมาะสมและมีความชัดเจนในการนิยามที่ครอบคลุมตั้งแต่ แย่ที่สุด (poor) จนถึงดีเลิศที่สุด (excellent)

เกณฑ์การให้คะแนนมี 2 ประเภท คือ เกณฑ์แบบภาพรวม (Holistic) และเกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) อธิบายได้ดังนี้

1. เกณฑ์แบบภาพรวม (Holistic) คือ แนวทางการให้คะแนน โดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงานโดยจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินทักษะการเขียนสามารถที่จะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินทักษะการเขียน

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน - ภาษาที่ใช้ มีความถูกต้องสมบูรณ์ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน - ใช้ศัพท์เหมาะสม
1(ต้องปรับปรุง)	- เขียนไม่ตรงประเด็น - รูปแบบการเขียนไม่ถูกต้อง
0	- ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 - 6 ระดับ ส่วนเกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากการใช้เกณฑ์ 3 ระดับนั้น จะง่ายต่อการกำหนดรายละเอียด ซึ่งจะยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้วยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับของเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับนั้นจะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจคะแนน ถ้าต้องการใช้เกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยในการกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้น ครูอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจ แล้วแยกเป็น 3 กอง เป็นงานที่มีคุณภาพดี ปานกลาง และไม่ดี แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวแยกแยะระหว่างงานที่มีคุณภาพไม่ดี ลักษณะเหล่านี้จะมาเป็นรายละเอียดของแต่ละระดับ

2. เกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) คือ แนวทางการให้คะแนนโดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานส่วนนั้นๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจนเทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนการเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนแบบแยกส่วน (Analytic) มีเทคนิควิธีการเขียน ดังนี้

กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นมาทีละระดับ ตัวอย่างเช่น งานเขียนมีประเด็นการประเมิน คือ เนื้อหา การใช้ภาษาและรูปแบบการกำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยที่สำคัญให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่าง เกณฑ์การประเมินทักษะการเขียน

ประเด็นการประเมิน	ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน
เนื้อหา	1	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
	2	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน
	3	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจนมีรายละเอียดน่าสนใจ
	4	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่องเรียงลำดับเนื้อเรื่องชัดเจนมีรายละเอียดน่าสนใจ แสดงออกถึงการมีจินตนาการ
การใช้ภาษา	1	ผิดพลาดมากแต่ยังสื่อความหมายได้
	2	ใช้ภาษาถูกต้องบ้าง และสามารถสื่อความหมายได้
	3	ใช้ภาษาถูกต้องเป็นส่วนใหญ่สื่อความหมายได้และสามารถเชื่อมโยงภาษาได้ดี
	4	ใช้ภาษาถูกต้องเกือบหมด สื่อความหมายได้ชัดเจนมีการเชื่อมโยงภาษาได้อย่างสละสลวยสวยงาม

ข้อดีของการประเมินโดยใช้ Scoring Rubric

1. ช่วยให้การคาดหวังของครู ที่มีต่อผลงานของนักเรียนบรรลุผลสำเร็จได้โดยนักเรียนเกิดความเข้าใจ และสามารถใช้ Rubric ต่อการประเมินและพัฒนาชิ้นงานของตน
2. ช่วยให้ครูเกิดความกระจำจชัดยิ่งขึ้นว่าต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือพัฒนาการอะไรบ้าง
3. ช่วยให้นักเรียนสามารถระบุคุณลักษณะจากงานที่เป็นตัวอย่างได้ โดยใช้ Rubric ตรวจสอบ
4. ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมตัวเองในการปฏิบัติงานเพื่อไปสู่ความสำเร็จ
5. เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมปฏิบัติงานต่างๆ ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
6. ช่วยให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ผู้สนับสนุน ผู้นิเทศ ได้เกิดความเข้าใจเกณฑ์ในการตัดสินผลงานนักเรียนที่ครูใช้
7. ช่วยในการให้เหตุผลประกอบการให้เกรดนักเรียนได้
8. ช่วยเพิ่มคุณภาพของนักเรียน

สรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนน (Score Rubrics) ถือเป็นเครื่องมือสำหรับการประเมิน

โดยกำหนดเป็น 2 แบบคือ 1.การกำหนดเกณฑ์โดยภาพรวม (Holistic Rubrics) 2. การกำหนด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์โดยแยกเป็นประเด็นย่อย (Analytic Rubrics) ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ดีต้องคำนึงถึงงานที่ให้อ่าน และมีความสอดคล้องระหว่างคะแนนกับจุดมุ่งหมายการประเมิน นอกจากนี้เกณฑ์ที่สร้างต้องเป็นรูปธรรม มีความชัดเจน เหมาะสมกับระดับชั้น เพื่อให้เกิดความยุติธรรมและปราศจากความลำเอียง

2.3.3 ประเภทของเกณฑ์

การแบ่งประเภทของเกณฑ์นั้นมียุ่หลายลักษณะขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการในการแบ่งซึ่งมีอยู่อย่างหลากหลาย พัสวี จริตธรรม (2538 : 13-16) ได้รวบรวมเทคนิควิธีการแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะต่าง ๆ ของนักวัดและประเมินผลทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวม 8 แบบ ดังนี้

1. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามข้อตกลงเบื้องต้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์สถานะ (State) และเกณฑ์ช่วงต่อเนื่อง (Continuum)
 2. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามวิธีพัฒนาเกณฑ์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์การตัดสินที่ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Judgmental-empirical) และเกณฑ์การนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาตัดสิน (Empirical-judgmental)
 3. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามกระบวนการกำหนดมาตรฐาน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์ที่มีการกำหนดมาตรฐาน (Setting Standard) กับเกณฑ์ที่มีการปรับมาตรฐาน (Adjusting Standard)
 4. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามระดับคะแนนที่เป็นมาตรฐาน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์ที่มีมาตรฐานระดับคะแนนเดียว (Single Level Standard) กับเกณฑ์ที่มีมาตรฐานหลายระดับคะแนน (Multiple Level Standard)
 5. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะของเกณฑ์ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criteria) กับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria)
 6. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามลักษณะของการตัดสิน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์อัตนัย (Subjective Criteria) กับเกณฑ์ปรนัย (Objective Criteria)
 7. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามรายละเอียดของสิ่งที่ปฏิบัติในการตัดสิน แบ่งได้ 2 ประเภท คือ เกณฑ์รูปธรรมและเกณฑ์นามธรรม
 8. การแบ่งประเภทของเกณฑ์ตามมาตราที่ใช้ในการกำหนดการให้คะแนน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์เชิงปริมาณ (Quantitative Criteria) กับเกณฑ์เชิงคุณภาพ (Qualitative Criteria)
- อุทุมพร จามรمان (2544 : 5) ได้เสนอไว้ว่าเกณฑ์อาจจำแนกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ
1. เกณฑ์ตามเนื้อหาสาระ (Content Criterion)
 2. เกณฑ์ตามการปฏิบัติ (Performance Criteria)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550 : 83) จำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) และเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) โดยเกณฑ์สัมพัทธ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากประสบการณ์ในการเปรียบเทียบผลระหว่างโครงการหรือเปรียบเทียบกับปกติวิสัยของการจัดโครงการโดยทั่วไป สำหรับเกณฑ์สัมบูรณ์เป็นเกณฑ์ที่พัฒนามาจากหลักเหตุผลเกี่ยวกับมาตรฐานของสิ่งนั้น หรือความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับทางวิชาชีพ หรือของสิ่งนั้น อันเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ

2.3.4 การพัฒนาเกณฑ์สำหรับการประเมิน

บุญชม ศรีสะอาด (2535 อ้างใน พัสวี จริตรธรรม, 2538 : 24) ได้สรุปลำดับขั้นของการพัฒนาเกณฑ์การประเมินไว้ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนาเกณฑ์การประเมิน
3. การให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
4. การปรับปรุงเกณฑ์โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ
5. การให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มที่ 2 พิจารณาความตรง
6. การนำเกณฑ์ไปทดลองใช้และปรับปรุง

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์ (2544 : 14) เสนอวิธีกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ประเมินโครงการแบบสัมบูรณ์ ซึ่งหมายถึง เกณฑ์การตัดสินใจที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยผู้ที่มีความรู้และผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการ สามารถพัฒนาเกณฑ์ได้จาก การจัดสัมมนาระดมความคิด (Brainstroming) หรือใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุป เป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ Stufflebeam, et.al. (1971 : 523) เสนอว่าในการกำหนดเกณฑ์อย่างน้อยต้องคำนึงถึง แนวคิด ค่านิยมหรือความคาดหวังเกี่ยวกับสิ่งที่ถูกประเมินจากบุคคล 4 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ
2. บุคลากรนอกองค์การ
3. เพื่อร่วมงาน
4. ผู้รับผิดชอบโครงการ หรือองค์การที่ถูกประเมิน

บัญชา สำรวัยริน (2540 : 16) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์นั้นเป็นฐานเบื้องต้นของเกณฑ์การประเมินได้ด้านหนึ่ง เกณฑ์ด้านอื่น ๆ อาจสามารถหาได้จากความจำเป็นหรือความต้องการที่แท้จริงของผู้ใช้บริการ คุณค่าหรือแนวคิดที่เป็นค่านิยมของสังคม มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับอยู่แล้วจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือจากการกำหนดโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมถึงการยอมรับในคุณภาพความเป็นเลิศในสาขาที่ประเมิน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินส่วนใหญ่มีความเห็นพ้องกันว่าเกณฑ์การประเมินนั้นจะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสิ่งที่ประเมิน และหน้าที่ของการประเมินครั้ง นั้น ๆ โดยเฉพาะถือเป็นหน้าที่ของนักประเมินที่จะต้องหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาให้ได้ซึ่งเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรง และสมเหตุสมผล ไม่ว่าจะเกณฑ์นั้นจะกำหนดโดยนักประเมินเอง หรือเอามาจากผู้อื่นก็ตาม

2.3.5 คุณลักษณะของเกณฑ์การประเมินที่ดี

ในส่วนของเกณฑ์การประเมินที่ดีนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.2524 ; ฉัตรนภา พรหมมา.2528 : 16)

1. ครอบคลุมทุกมิติที่เป็นความต้องการ และความคาดหวังต่อสิ่งที่จะประเมินทั้งเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพ
 2. บ่งชี้ระดับการยอมรับในปริมาณหรือคุณภาพแต่ละระดับอย่างชัดเจน
 3. มีความเที่ยงและมีความเป็นปรนัย
 4. มีความตรงภายในและความตรงภายนอก
 5. ทำหายความสามารถและชวนให้ผู้ประเมินอยากประเมิน
 6. เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้ที่จะประเมินไม่สูงหรือต่ำจนเกินไป
 7. เป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับทั้งจากผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน
 8. มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมสูง
 9. เป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมของสังคม
- การพัฒนาเกณฑ์การประเมินมีความจำเป็นด้วยเหตุผลที่ว่าเกณฑ์เดิมที่มีผู้อื่นพัฒนาไว้ อาจไม่เหมาะสมทั้งกับสภาพของโครงการรวมถึงสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยนไป โดยในกรณีที่มีความ ต้องการจะพัฒนาเกณฑ์ขึ้นใหม่อาจใช้เทคนิคของการวิจัยใช้การตัดสินใจจากผู้มีความรู้ ผู้มีความเชี่ยวชาญซึ่งเป็นที่ยอมรับในสาขานั้น ๆ หรืออาจใช้วิธีระดมความคิดจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการนั้น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการฝึกอบรม หลักสูตรเนื้อหาและกรอบการประเมิน โครงการเป็นหลัก

2.3.6 มาตรฐานการประเมิน

มาตรฐานของการประเมินเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีและคณะ คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการประเมินทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation) ซึ่งมีสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นผู้อำนวยการได้ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสำหรับการตัดสินคุณภาพการประเมินทางการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility Standards) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) และมาตรฐาน ด้านความถูกต้อง (Accuracy Standards) จำนวน 30 เกณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (Mandaus Scriven & Stufflebeam 1984 : 395-404 ; Worthen ; Sander 1987 : 371-375 ; Popham. 1993 : 348-352 ; ศิริชัย กาญจนวาสี 2545 : 175-181)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (Utility standards) เป็นมาตรฐานที่มีเจตนาเพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินนั้นให้สารสนเทศที่จำเป็นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยเกณฑ์จำนวน 8 ข้อดังนี้

1.1 การระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการใช้สารสนเทศ จะเป็นการระบุผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบเกี่ยวกับการประเมินหรือผู้ต้องการใช้สารสนเทศในการประเมิน

1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน ผู้ประเมินต้องเป็นผู้ที่รู้ถึงวิธีการประเมิน ผู้ประเมินจะต้องเป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ ตลอดจนมีความซื่อสัตย์ (น่าไว้วางใจ)

1.3 การรวบรวมข้อมูลครบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง การรวบรวมสารสนเทศจะต้องมีความครอบคลุมและเลือกใช้สารสนเทศที่ตรงกับวัตถุประสงค์การประเมิน ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการและความสนใจของผู้เกี่ยวข้อง

1.4 การแปลความหมายและการตัดสินคุณค่ามีความชัดเจน การแปลความหมายจากข้อค้นพบที่ได้จะต้องใช้มุมมอง กระบวนการและเหตุผล โดยจะต้องบรรยายอย่างระมัดระวังและการตัดสินคุณค่าจะต้องมีความยุติธรรม

1.5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน รายงานการประเมินจะต้องบรรยายตั้งแต่วัตถุประสงค์ของการประเมิน บริบทของการประเมิน ความมุ่งหมายกระบวนการและข้อค้นพบของการประเมิน โดยจะต้องมีการอธิบายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลการประเมินได้เข้าใจประเมินอะไร ประเมินทำไม ใช้สารสนเทศอะไร บทสรุปเป็นอย่างไรและมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง

1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง ข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินจะต้องเผยแพร่ไปยังผู้เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยที่ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินสามารถประเมินและนำข้อค้นพบไปใช้ได้

1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ รายงานการประเมินจะต้องเสร็จทันเวลา ผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินสามารถใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินมากที่สุด

1.8 การประเมินส่งผลกระทบในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่างต่อเนื่อง การประเมินจะต้องกระตุ้นให้เกิดการวางแผนและปฏิบัติต่อไป

2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility standards) เป็นมาตรฐานที่มีเจตนาเพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินนั้นสอดคล้องกับความเป็นจริง สามารถปฏิบัติได้จริง มีความรอบคอบถ้วนถี่ ประหยัด คุ่มค่าประกอบด้วยเกณฑ์ 3 ข้อดังนี้

2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง กระบวนการของการประเมินสามารถปฏิบัติได้จริง

2.2 การเป็นที่ยอมรับของผู้ถูกประเมินผู้ได้รับผลกระทบจากการประเมิน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่ากับผลงาน การประเมินควรได้รับสารสนเทศที่เพียงพอที่จะพิสูจน์ถึงความถูกต้องเพื่อที่จะสามารถนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน ขยายงานหรือล้มเลิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standards) เป็นมาตรฐานที่มีเจตนาเพื่อให้คำนึงถึงกฎระเบียบ จริยธรรม จรรยาบรรณ และความปลอดภัยของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ประกอบด้วยเกณฑ์ 8 ข้อดังนี้

3.1 มีการกำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ มีการกำหนดข้อตกลงเบื้องต้นในการประเมิน

3.2 การแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส

3.3 รายงานการประเมินอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน การรายงานการประเมินจะต้องมีความตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ เปิดเผย ตรงกับข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินและบอกข้อจำกัดของการประเมินด้วย

3.4 มีการให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของบุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผย มีการเผยแพร่ผลการประเมินและเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ศึกษาผลการประเมิน จะต้องให้ความเคารพและรับรองสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร โดยจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสิทธิส่วนบุคคล

3.5 มีการคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง การประเมินจะต้องออกแบบและปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิและความปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้จะต้องให้ความเคารพและปกป้องกลุ่มตัวอย่าง

3.6 มีการเคารพในการปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.7 มีรายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอทั้งจุดเด่น จุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน

3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standards) เกี่ยวข้องกับการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพตลอดจนวิธีเก็บข้อมูลตามหลักวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ 11 ข้อดังนี้

4.1 มีการระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน

4.2 มีการวิเคราะห์บริบทของการประเมินในรายงานการประเมินอย่างครอบคลุมและเพียงพอต่อการประเมินอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 มีการบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน

4.4 มีการบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน

4.5 ใช้เทคนิคและเครื่องมือที่มีความตรง และได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีความถูกต้องแม่นยำ

4.6 ใช้เทคนิคและเครื่องมือที่มีความเที่ยง และได้มาซึ่งสารสนเทศที่มีความคงเส้นคงวา

4.7 มีการจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และรายงาน

4.8 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4.9 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.10 การลงสรุปที่มีเหตุผลและผลการประเมินสนับสนุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.11 มีการเขียนรายงานที่มีความเป็นปรนัย

สรุปได้ว่าผู้วิจัยใช้มาตรฐานการประเมินด้านความเหมาะสมซึ่งคำนึงถึงกฎระเบียบ จริยธรรม จรรยาบรรณ รายงานการประเมินอย่างตรงไปตรงมาเปิดเผยและคำนึงถึงข้อจำกัดของการประเมิน การรายงานการประเมินจะต้องมีความตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ มีการให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของบุคคลทั่วไปอย่างเปิดเผย มีการเผยแพร่ผลการประเมินและเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ศึกษาผลการประเมิน การประเมินจะต้องออกแบบและปฏิบัติโดยคำนึงถึงสิทธิและความปลอดภัยของกลุ่มตัวอย่าง เคารพในการปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องรวบรวมข้อมูลจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีรายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ ยุติธรรม และเสนอทั้งจุดเด่น จุดด้อยของสิ่งที่ประเมิน ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณ

2.3.7 ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน

Hughes (1987 : 154-156) ได้ให้ความหมายว่า ความเที่ยงคือความถูกต้องแม่นยำ คงเส้นคงวา เชื่อถือได้และยุติธรรมในการวัดผล ความเที่ยงจะถูกประเมินออกมาเป็นตัวเลขเพื่อตรวจสอบความผิดพลาดในการวัดและความเชื่อถือได้ในผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบ เขากล่าวว่าการทดสอบที่มีความตรง (Validity) ก็จะมี ความเที่ยง (Reliability) รวมอยู่ด้วย แต่การทดสอบที่มีความเที่ยงอาจไม่มีความตรงก็ได้ซึ่งคำกล่าวนี้อาจตรงกับคำกล่าวของ Bachman และ Palmer (1982 : 452) ความเที่ยงจะมาก่อนความตรงเสมอตามหลักความจริงของการทดสอบ

Hughes และ Underhill (1993 : 159) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างความตรงและความเที่ยงว่ามีความขัดแย้งในแง่ที่ว่าถ้าได้อย่างก็จะต้องเสียอย่าง เช่น การทดสอบที่มีความตรงก็อาจขาดความเที่ยง หรือในทางกลับกันการทดสอบที่มีความเที่ยงสูงก็อาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของวิชาหรือหลักสูตร หากจะยกตัวอย่างก็กล่าวได้ว่า การทดสอบโดยการเลือกคำตอบที่ถูกเพียงข้อเดียวหรือการจับคู่ หรือการทดสอบแบบอื่นที่ใกล้เคียงกัน ถือว่ามีความเที่ยงสูงมาก เพราะไม่ว่าจะทำการตรวจผลคะแนนกี่ครั้งก็จะได้ผลเท่าเดิม แต่การทดสอบนี้จะขาดความตรง หากนำมาวัดความสามารถในการพูดในทางกลับกันการวัดความสามารถในการพูดจะมีความตรงสูงหากผู้สอบพูดแต่อาจจะขาดความเที่ยง เนื่องจากผู้ประเมินตัดสินจากความเห็นของตนเอง ทั้งความเที่ยงภายในของผู้ประเมิน (Intra-rater reliability) และความเที่ยงของผู้ประเมิน (Inter-rater reliability)

Hendricks et.al. (1980 : 335) ได้กล่าวถึงความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) โดยใช้กระบวนการตามแบบ FSI ผลปรากฏว่าค่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

Fulcher (1993 : 129) ได้กล่าวถึงงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่ในช่วยปี 1978 และได้อ้างถึง Adams (1978 : 307) เกี่ยวกับผลการศึกษาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) ว่ามีความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินสูงมากถึง .87

Jafarpur (1985 : 164) ได้กล่าวถึงการศึกษาความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) โดยใช้เกณฑ์ตามแบบ FSI โดยมีผู้ตัดสิน 3 คน ทำการประเมินนักศึกษา 58 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พบว่าตัวเลขความสอดคล้องกันของผู้ประเมินอยู่ที่ .58 และ .65 Jafarpur สรุปว่าผู้ตัดสินทั้ง 3 คน มีความแตกต่างกันอย่างมาก

ความเที่ยงของผู้ประเมิน (Rater reliability) หมายถึง การประเมินที่มีความเที่ยงคือ ได้ผลคะแนนที่ตรงกัน ยิ่งผลคะแนนใกล้เคียงกันมากเท่าใด ก็ยิ่งมีความเที่ยงมากเท่านั้น ไม่ว่าจะทำการวัดหรือตรวจสอบประเมินกี่ครั้ง แต่คะแนนที่ได้จะต้องไม่มีความแตกต่างกันหรือน้อยมาก จึงจะถือว่ามีความเที่ยงในการประเมินสูง

สรุปได้ว่า ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-rater reliability) คือคะแนนความสัมพันธ์ของผลการประเมินของสองคนขึ้นไป ยิ่งผลการประเมินมีความแตกต่างกันน้อยเท่าใด ก็คือมีความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินมากเท่านั้น ค่าความเที่ยง (Reliability coefficient) ในระดับ .70 ถึง .79 และหากตัวเลขแสดงความสอดคล้องขึ้นไปถึง .85 ก็นับว่ามีความเที่ยงสูงมาก Fulcher (1993), Jafarpur (1985), Underhill (1987) กล่าวว่าโดยทั่วไปยังมีจำนวนผู้ประเมินมากเท่าใด ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินก็จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงควรมีผู้ประเมินมากกว่าหนึ่ง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในด้านการพัฒนาเกณฑ์การประเมิน โดยแนวทางการศึกษาวิจัยจะมีรูปแบบต่างกันออกไปตามความเหมาะสมของสิ่งที่จะประเมิน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมมาเพื่อประกอบการศึกษาวิจัยพอสังเขป ดังนี้

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

2.4.1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการทุจริต

ประกอบ กุลเกลี้ยง และคณะ (2550 : 1-9) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การคอร์รัปชัน(Corruption) ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ลุกลามเข้าไปสู่สถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ผู้วิจัยตั้งคำถามการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ 1.สภาพปัจจุบันปัญหาการคอร์รัปชันในสังคมไทยและในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐเป็นอย่างไร 2.รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐมีลักษณะอย่างไร 3.รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐมีความตรงหรือไม่ อย่างไร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บจากการศึกษาเอกสาร เก็บจากกลุ่ม ผู้รับรู้การคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ในกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม การชดเชลาสาธารณะ และการใช้เอกสารบันทึก ผลการวิจัยพบว่า การคอร์รัปชันยังมีปรากฏในสังคมไทยและในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีความซับซ้อนยากแก่การตรวจสอบ เนื่องจากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมของคนไทยและของข้าราชการครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการจัดโครงสร้างสถานศึกษาไม่สอดคล้องต่อภารกิจที่เปลี่ยนไปสู่การกระจายอำนาจ รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์ปชั่นในสถานศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบต่าง ๆ คือ 1.วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2.ดัชนีชี้วัดรูปแบบ 3.แนวคิดพื้นฐานของรูปแบบ ประกอบด้วยหลักการจัดการความเสี่ยงหลักการกระจายอำนาจแบบการมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และหลักการควบคุมองค์กร แต่ละหลักการประกอบด้วยแนวทางการปฏิบัติและใช้การตรวจสอบความตรงของรูปแบบโดยการจัดการสัมมนาขัณฑเวลาสาธารณะรูปแบบ

สุรพล ศรีวิทยา และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การทุจริตในองค์การภาครัฐที่มุ่งดำเนินการในรูปธุรกิจ วิธีการศึกษาใช้การวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการประมวลรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ควบคู่กับการวิจัยเฉพาะกรณี (Specific Research) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) รวมถึงบุคคลที่มีประสบการณ์กับธุรกิจและการบริหารองค์การนี้มานาน จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่เป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตในองค์การภาครัฐที่มุ่งเน้นด้านธุรกิจ กรณีบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) มีดังนี้ 1.ความไม่โปร่งใสจากการนำรัฐวิสาหกิจแปลงสภาพเป็นบริษัทจำกัดมหาชนเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2. การแทรกแซงของนักการเมืองในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารระดับสูง 3.การจัดซื้อจัดจ้าง 4.การแก้ไขสัญญาร่วมดำเนินกิจการกับเอกชนทำให้บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เสียผลประโยชน์ 5.การจ่ายรางวัลค่านำเข้า 6.การปล่อยให้มีการโฆษณาเกินโดยไม่เรียกเก็บเงิน 7.การยินยอมให้บริษัทยืมชื่อออกจากการเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 8.การยินยอมให้บริษัทยืมชื่อนำเอาโลโก้ TRUE มาใช้ร่วมกับโลโก้ UBC และ MCOT ในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ระบบบอกรับสมาชิกเพื่อประโยชน์ทางการค้า โดยที่บริษัท TRUE ไม่ใช่ คู่สัญญา 9. การร่วมทุนตั้งบริษัทกับเอกชนมาดำเนินการถ่ายทอดสดรายการกีฬาบางรายการทำให้บริษัทเสียผลประโยชน์จากธุรกิจที่มีอยู่แล้ว 10.ตั้งบริษัทขึ้นมารับงานกับบริษัท อสมทฯ รับผลิตรายการ ซึ่งรูปแบบนี้เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interests) ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในธุรกิจสื่อวิทยุ ส่วนสื่อโทรทัศน์เกิดขึ้นมากก่อนการแปรรูป นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า กิจกรรมในลักษณะนี้ยังเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตในองค์การภาครัฐที่มุ่งเน้นด้านธุรกิจองค์กรอื่นด้วย คือ 1.ความไม่โปร่งใสจากการนำรัฐวิสาหกิจแปลงสภาพเป็นบริษัทจำกัดมหาชนเข้าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น ปตท. ทอท. และ อ.ส.ม.ท. 2.การแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร และผู้บริหารระดับสูงขององค์กรของรัฐที่มุ่งเน้นธุรกิจ 3.การจัดซื้อจัดจ้าง เช่น การซื้อขายที่ดินมูลค่ากว่า 1,200 ล้านบาทในปี 2547 ของบริษัทอสมท จำกัด (มหาชน) ที่เป็นไปด้วยความเร่งรีบหรือกรณีการบริหารจัดการหรือการซื้อขายเครื่องบินของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) 4.การแก้ไขสัญญาร่วมดำเนินกิจการกับเอกชน ทำให้รัฐและองค์กรของรัฐที่มุ่งเน้นด้านธุรกิจเสียโอกาสและเสียผลประโยชน์ทางธุรกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จินตนา พลอยภักทรภิญโญ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเอื้อที่ ทำให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ของบุคลากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย คือ บุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 763 คน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย เอื้อที่ทำให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบและยืนยันผลการวิจัย สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ปัจจัย เชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ ของบุคลากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ การใช้อำนาจตำแหน่งในทางมิชอบ โอกาสที่ทำให้เกิดการทุจริต ระบบอุปถัมภ์ ทัศนคติต่อการ ทุจริต คุณธรรมประจำใจ สภาพเศรษฐกิจ การบริหารจัดการของหน่วยงาน 2.แนวทางการป้องกัน การทุจริตต่อหน้าที่ของบุคลากรกระทรวงศึกษาธิการพบว่ามี 5 แนวทางดังนี้ 1)การควบคุม ติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบคำสั่งของทางราชการ 2)การ ปลูกฝังค่านิยม อุทิศคุณธรรมของการเป็นข้าราชการที่ดี ไม่แสวงหาผลประโยชน์ทุกรูปแบบที่มีควรได้ จากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อตนเองและพวกพ้อง 3)การยกย่อง เชิดชูเกียรติ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเป็น เยี่ยงอย่างในด้านความซื่อสัตย์ สุจริต 4)การปรับปรุงอัตราเงินเดือน ค่าครองชีพที่เหมาะสมกับ สภาพเศรษฐกิจและระบบสวัสดิการภายหลังจากการเกษียณราชการ 5)การบริหารงานอย่างโปร่งใส ตามหลักธรรมาภิบาล

2.4.1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเกณฑ์

กิจจา บานชื่น (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การติดตามผล การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การผลิตรีวิทัศน์เพื่อการศึกษา ตามทฤษฎีการประเมินโครงการของ Kirkpatrick ศึกษาเฉพาะการติดตามผลการเรียนรู้ พฤติกรรม และผลลัพธ์ที่มีต่อองค์การโดยใช้ เทคนิคเดลฟายในการรวบรวมความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 คน จำนวน 2 รอบ ใช้ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 89 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ ได้ข้อความที่เป็นเกณฑ์จำนวน 65 ข้อ แบ่งเป็นการติดตามการเรียนรู้ 40 ข้อ ติดตาม พฤติกรรม 19 ข้อ และติดตามผลลัพธ์ที่มีต่อองค์การ 6 ข้อ แล้วจึงนำไปประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำเกณฑ์ไปใช้ จากผู้บริหารสถาบันการศึกษา ปรากฏว่าผ่านการยอมรับ ทั้ง 65 ข้อ

บัญชา สำรวรรื่น (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมิน โครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่ข้าราชการตามมติคณะรัฐมนตรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้าน การดำเนินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่ข้าราชการตามมติคณะรัฐมนตรี จำนวน 24 คน โดย ผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมตามรูปแบบของ Kirkpatrick แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านที่มีผลต่อต่อองค์การ เก็บข้อมูลด้วย เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามประมาณค่า 5 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ได้ข้อความที่มีเกณฑ์ จำนวน 72 ข้อ แบ่งเป็นเกณฑ์ด้าน ปฏิทิตริยา 31 ข้อ ด้านการเรียนรู้ 22 ข้อ ด้านพฤติกรรม 9 ข้อ และด้านผลที่มีต่อองค์การ 10 ข้อ แล้วจึงนำผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำเกณฑ์ ไปใช้ ปรากฏว่าผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมาก และมีความ เป็นไปได้ที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่ข้าราชการตามมติ คณะรัฐมนตรี

กมลเนตร ภควากร (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อนำเสนอเกณฑ์การ ประกันคุณภาพสำหรับหน่วยงานฝึกอบรมภาคเอกชนโดย ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการ ฝึกอบรม จำนวน 25 ท่าน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ เครื่องมือที่ ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย ได้เกณฑ์การประกันคุณภาพสำหรับหน่วยงานฝึกอบรม 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านปรัชญา/ ปณิธานและวัตถุประสงค์ หน่วยฝึกอบรม ด้านหลักสูตรฝึกอบรม ด้านบุคลากรฝึกอบรม ด้านสื่อที่ ใช้ในการอบรมแบบบรรยาย ด้านสถานที่ฝึกอบรม ด้านระบบการฝึกอบรมและด้านการดำเนินการ ประกันคุณภาพ

ซัชพล บุญเต็ม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมิน การจัดค่ายวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและประเมินความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ของเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดดำเนินการค่ายวิทยาศาสตร์สำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน ผู้วิจัยพัฒนาเกณฑ์ตามรูปแบบการประเมิน โครงการแบบ CIPP MODEL ของ Stufflebeam 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และการประเมินผลผลิต เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบ ประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบสุดท้ายทำให้ได้ข้อความที่เป็นเกณฑ์จำนวน 166 ข้อ แยกเป็นเกณฑ์การประเมินด้านสภาวะแวดล้อม 24 ข้อ ด้านปัจจัยเบื้องต้น 68 ข้อ ด้านกระบวนการ 18 ข้อ และการประเมินด้านผลผลิต 56 ข้อ

ศรานตา จันทร์เมือง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การ ประเมินพฤติกรรมการสอนของครูคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา 6 ด้าน คือ 1.ด้านการวางแผน และเตรียมการสอน 2.ด้านการดำเนินการสอน 3.ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 4.ด้านการวัดผล และประเมินผล 5.ด้านการปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมและความมีวินัย 6.ด้านการจูงใจและ เสริมแรงทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน คอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 22 ท่าน ผู้วิจัยใช้เทคนิคแบบเดลฟาย ให้ผู้เชี่ยวชาญ แสดงความคิดเห็นจำนวน 3 รอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า 1.ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกับข้อความที่เป็นเกณฑ์จำนวน 49 ข้อ จาก 60 ข้อ แบ่งเป็นเกณฑ์การประเมินด้านการวางแผนเตรียมการสอนจำนวน 5 ข้อ ด้านดำเนินการสอน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวน 9 ข้อ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 9 ข้อ ด้านการวัดผลและประเมินผล จำนวน 4 ข้อ ด้านการปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมและคามมีวินัย จำนวน 13 ข้อ ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียนจำนวน 9 ข้อ

อักษรา แสงอร่าม (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บ เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินโปรแกรมการสอนผ่านเว็บ โดย ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนผ่านเว็บ จำนวน 27 ท่าน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1.เกณฑ์การประเมินด้านการออกแบบควรมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา ขนาดของไฟล์ที่ใช้ ขนาดของวัตถุต่าง ๆ ที่ปรากฏความแตกต่างของสีพื้นหน้าและพื้นหลัง และความเร็วในการแสดงผล 2.เกณฑ์การประเมินด้านการสอนเนื้อหาควรมีความถูกต้องชัดเจนทันสมัยและเชื่อถือได้ ตำแหน่งและปริมาณของเนื้อหาการเชื่อมโยงที่ถูกต้องและเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับบทเรียน 3. เกณฑ์การประเมินด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องของกิจกรรมต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และเนื้อหาวิชา กิจกรรมที่จัดต้องคำนึงถึงประเภทและระดับของผู้เรียนและการเป็นผู้ให้คำแนะนำ การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของครูระหว่างกิจกรรม ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียน และการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

สมควร เพียรพิทักษ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินเว็บไซต์ทางการศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเรื่องอินเทอร์เน็ต จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบหน้าจอ ด้านการออกแบบการสอน และด้านเทคนิคที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์

ศศิภพ จิตรกร (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมสำหรับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดดำเนินโครงการฝึกอบรมตามหลักสูตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน 25 คน เก็บรวบรวมด้วยเทคนิคเดลฟายจำนวน 3 รอบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยกำหนดว่าข้อความที่เป็นเกณฑ์ได้ต้องมีค่ามัธยฐานเท่ากับหรือมากกว่า 3.50 และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 ผลวิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรอบสุดท้ายทำให้ได้ข้อความที่เป็นเกณฑ์จำนวน 107 ข้อ จากจำนวน 114 ข้อ เป็นเกณฑ์ด้านปฏิบัติการ 67 ข้อ ด้านการเรียนรู้ 16 ข้อ ด้านพฤติกรรม 15 ข้อ และเกณฑ์การประเมินด้านผลกระทบต่อองค์กร 9 ข้อ

มิ่ง เทพครเมืองและวาริน ชมตะคุ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ประเมินในการประเมินคุณลักษณะอันพึงค้ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ฝ่ายปกครองและผู้ปกครองนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ปีการศึกษา 2552 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงค่านักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) ซึ่งเป็นแบบประเมินระดับการปฏิบัติของนักเรียนตามพฤติกรรมบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินจำนวน 2 คน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ระหว่าง 0.92 – 0.98 ผู้ประเมินจำนวน 3 คนคน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ระหว่าง 0.94 ผู้ประเมินจำนวน 4 คนคน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ระหว่าง 0.84 – 0.89 ผู้ประเมินจำนวน 5 คนคน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ระหว่าง 0.92 และผู้ประเมินจำนวน 6 คนคน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินอยู่ระหว่าง 0.94

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Young and Stone (1980 : 62) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดเกณฑ์และทดลองใช้เกณฑ์ประเมินคุณภาพโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่องของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ทางเทคโนโลยี กรุงเทพมหานคร ดิ.ซี. สหรัฐอเมริกา ดำเนินการวิจัยโดยทำการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จัดการประชุม คณะกรรมการวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง 3 ครั้ง ในการประชุมครั้งแรกจัดทำร่างเกณฑ์โดยอาศัยผลจากการวิเคราะห์เอกสารและสารสนเทศที่มีอยู่แล้วทำการพิมพ์เผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ในการประชุมครั้งที่ 2 เพื่อปรับปรุงเกณฑ์ตามข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่เป็นข้อมูลย้อนกลับ หลังเผยแพร่ร่างเกณฑ์ในการประชุมครั้งที่ 3 ได้กำหนดข้อปฏิบัติและระบุคุณสมบัติหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นแนวทางการใช้เกณฑ์ประเมินโปรแกรมการศึกษาต่อเนื่อง (อ้างใน กมลนตร ภาควา.2543)

Semrow, et. al.(1982 : 41-46) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์และเครื่องมือประกอบการใช้เกณฑ์ เพื่อช่วยนักประเมินในการประเมินสถาบันอุดมศึกษาและโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อรองรับวิถีสถาณะ ผลการวิจัยใช้ชุดคำถามที่สอดคล้องกับสภาพของสถาบัน 11 กลุ่ม ได้แก่ 1.จุดมุ่งหมายและภารกิจของสถาบัน 2.การปกครองสถาบัน 3.การบริหารและการจัดระบบองค์กร 4.บุคลากร 5.งบประมาณ 6.การรับนักศึกษาเข้าเรียน 7.การบริการนักศึกษา 8.ทรัพยากรที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุดและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ 9.หลักสูตรการสอน การวิจัยและกิจกรรมวิชาการอื่น ๆ 10.การประเมินนักศึกษา 11.การวางแผนสถาบัน (อ้างใน ฉัตรนภา พรหมมา.2528)

Thomas and Henning (2004 : 51-53) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดสำหรับใช้ในการเลือก การฝึกอบรมและการประเมินผลการฝึกอบรมของผู้ฝึกอบรมกีฬาโดยใช้เทคนิคเดลฟายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้เชี่ยวชาญ 16 คน จำนวน 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รอบ ได้เกณฑ์มาตรฐาน 7 ด้าน 50 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยเกณฑ์ด้านพฤติกรรมทางด้านกฎระเบียบและจรรยาบรรณ จำนวน 4 ข้อ ด้านทักษะการสื่อสาร จำนวน 7 ข้อ ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 6 ข้อ ด้านทักษะการสอน จำนวน 13 ข้อ ด้านทักษะการดูแลและการส่งเสริมผู้รับการฝึก จำนวน 11 ข้อ ด้านการประเมินผลกิจกรรม จำนวน 6 ข้อ และด้านทักษะและความรู้ด้านการแพทย์ จำนวน 3 ข้อ (อ้างใน ศศิกพ จิตรกร.2551 : 58)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการที่ได้นำเสนอมานั้น จะพบว่าเกณฑ์สามารถพัฒนาได้หลายลักษณะ วิธีการที่จะช่วยให้ได้เกณฑ์ที่ดีเป็นที่ยอมรับสูง มีความเป็นปรนัยครอบคลุม มีทั้งความเที่ยงความตรง มีความเป็นไปได้ในการนำเกณฑ์ไปใช้ จะต้องศึกษาถึงความคาดหวังต่อสิ่งที่ประเมินของผู้เชี่ยวชาญหรือกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างครอบคลุม จากการศึกษาทำให้ทราบวิธีการขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะว่าการสร้างเกณฑ์การประเมินนั้นเริ่มต้นจากสร้างกรอบการประเมิน กำหนดตัวชี้วัด กำหนดกรอบพฤติกรรมบ่งชี้ตรวจสอบความเป็นไปได้ของตัวชี้วัดและสร้างเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ชัดเจนและนำไปหาคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวทางการวิจัยในครั้งนี้ เกณฑ์การประเมินนอกจากจะใช้เพื่อประเมินภาระงาน/ชิ้นงานแล้วของผู้เรียนแล้วหรือให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ผู้เรียนยังได้ช่วยพิจารณาและอภิปรายโดยใช้เกณฑ์ที่ร่วมกันสร้างขึ้น ผู้วิจัยเลือกวิธีการพัฒนาเกณฑ์การประเมินโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความเหมาะสมแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และนำเกณฑ์ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมไปจัดระดับตามเกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) 4 ระดับ ว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับดีเยี่ยม ดี พอใช้ ควรปรับปรุง ซึ่งถือว่าเป็นเกณฑ์การประเมินที่เหมาะสมตามสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเกณฑ์ดังนี้

1. ศึกษาการดำเนินการโรงเรียนสุจริต
2. ศึกษาคุณลักษณะ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ที่พึงประสงค์ของโครงการโรงเรียน

สุจริตตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556) ซึ่งพบว่าโครงการโรงเรียนสุจริตประกอบด้วยคุณลักษณะ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ตารางจำนวนคุณลักษณะ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้ของโครงการโรงเรียนสุจริตตามกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะ	จำนวนตัวชี้วัด	จำนวนพฤติกรรมบ่งชี้
1. ทักษะกระบวนการคิด	3	4
2. การมีวินัย	3	9
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	3	7
4. การอยู่อย่างพอเพียง	2	3
5. การมีจิตสาธารณะ	2	5

3. ศึกษากระบวนการพัฒนาเกณฑ์การประเมินแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาเกณฑ์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) 4 ระดับโดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีเยี่ยม
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
0	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

4. ยกเว้นเกณฑ์แต่ละตัวชี้วัดของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

5. เสนอร่างเกณฑ์ของแต่ละตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุง

6. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

7. ตรวจสอบความเหมาะสมของเกณฑ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตจำนวน 2 คน

2. บุคลากรทางการศึกษาหรือครูที่สถานศึกษามอบหมายจำนวน 2 คน

3. นักวิชาการจำนวน 3 คน

7.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแต่ละระดับของมาตรฐานค่ามีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

7.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล โดยส่งเอกสารทางไปรษณีย์และนำไปให้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบประเมินความเหมาะสมกลับคืนทางไปรษณีย์และผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบประเมินความเหมาะสมกลับด้วยตนเองบางส่วนหลังจากส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และปรับปรุงเกณฑ์ตัวชี้วัด พฤติกรรมบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายแบบประเมินความเหมาะสมตามมาตรฐานค่า 5 ระดับตามระดับคะแนนของเบสท์ (Best 1981 : 179) ดังนี้

4.50 ถึง 5.00	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เหมาะสมมากที่สุด
3.50 ถึง 4.49	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เหมาะสมมาก
2.50 ถึง 3.49	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เหมาะสมปานกลาง
1.50 ถึง 2.49	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เหมาะสมน้อย
1.00 ถึง 1.49	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่เหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกมาตรฐานและตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมของแบบประเมินใช้เกณฑ์ของรวิวรรณ ชินะตระกูล (2542 : 164) เกณฑ์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อยู่ระหว่าง 3.50 – 5.00 ทุกรายการจึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน $SD \leq 1.00$

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

การหาคุณภาพของเกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตพิจารณาจากค่าความเที่ยง (Inter-rater reliability) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ครูจำนวน 2 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) 4 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

3	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีเยี่ยม
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
0	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะและเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยครู จำนวน 2 คน ประเมินนักเรียนจำนวน 20 คน พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเดินทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไปส่งแบบประเมินด้วยตนเองและไปรับแบบประเมินกลับด้วยตนเองหลังจากส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

1.4 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบประเมินคุณลักษณะของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสำหรับครู ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter – rater reliability) โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	เป็น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
	$\sum X$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1 (X)
	$\sum Y$	เป็น ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2 (Y)
	$\sum XY$	เป็น ผลรวมของผลคูณระหว่างข้อมูลตัวแปรที่ 1 และ 2
	$\sum X^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 1
	$\sum Y^2$	เป็น ผลรวมของกำลังสองของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปรตัวที่ 2
	N	เป็น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะมีค่าระหว่าง

1. ค่า r เป็น ลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะลด แต่ถ้า X ลด Y จะเพิ่ม
2. ค่า r เป็น บวก แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้า X เพิ่ม Y จะเพิ่ม แต่ถ้า X ลด Y จะลด
3. ค่า r เข้าใกล้ 1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก
4. ค่า r เข้าใกล้ -1 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ค่า r เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์

เกณฑ์ในการพิจารณาความสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ใช้เกณฑ์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 144) คือมีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 0.60 ดังนี้

± 0.81 ถึง ± 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก/มีความเที่ยงสูงมาก

± 0.61 ถึง ± 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง/มีความเที่ยงสูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการเชิงงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

± 0.41 ถึง ± 0.60	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง/มีความเที่ยงปานกลาง
± 0.21 ถึง ± 0.40	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ/มีความเที่ยงต่ำ
± 0.00 ถึง ± 0.20	หมายถึง	มีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก/มีความเที่ยงต่ำมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตและตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่สร้างขึ้นโดยใช้ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความเที่ยงโดยวิธีการหาความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน โดยผู้วิจัยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้และประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของครู

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของผู้เชี่ยวชาญ

สำหรับการวิจัยตอนที่ 1 ก่อนที่จะได้เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตจะต้องกำหนดกรอบตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้เพื่อเป็นกรอบในการประเมินดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการกำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต เพื่อนำไปสู่ผลการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน มีความเห็นว่าเกณฑ์มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเกณฑ์ ดังนี้

1.1 ผลการสร้างเกณฑ์และพัฒนาเกณฑ์โดยผู้วิจัยได้นำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยใช้เกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) 4 ระดับ มีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1 - ตารางที่ 4.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะกระบวนการคิด

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
1.ทักษะกระบวนการคิด	1.1มีทักษะการจำแนกเปรียบเทียบแยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดีไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว	ไม่สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้	สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้โดยต้องมีคนคอยแนะนำเสมอ	สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้โดยต้องมีคนคอยแนะนำบางครั้ง	แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้ด้วยตนเอง
		2) ยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏ	ไม่สามารถยกตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏได้	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏโดยมีการยกตัวอย่างของครู	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏโดยมีการยกตัวอย่างของเพื่อน	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่าง วิจรณญาณ	3) วิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ	ไม่สามารถวิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจาก การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้	สามารถวิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจาก การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้ โดยต้องมีการเตือนเป็น ส่วนใหญ่	สามารถวิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจาก การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้ โดยต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	สามารถวิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจาก การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้ ด้วยตนเอง	
1.ทักษะ กระบวนการ คิด	1.3 มี ทักษะ กระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา	4) ตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่น ในความถูกต้อง	ไม่สามารถตัดสินใจ ปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดย ยึดมั่นในความถูกต้องได้	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นใน ความถูกต้องได้โดยต้องม ี การเตือนเป็นส่วนใหญ่	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นใน ความถูกต้องได้โดยต้องม ี การเตือนเป็นบางครั้ง	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นใน ความถูกต้องได้ด้วย ตนเอง

จากตารางที่ 4.1 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านทักษะกระบวนการคิด มี 3 ตัวชี้วัด และ 4 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 1.1 มีทักษะการจำแนก เปรียบเทียบ แยกแยะ มี 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว 2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏ 1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่างวิจารณ์ญาณ มี 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา มี 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 4) ตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง มีเกณฑ์ในการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีพอใช้ ปรับปรุง

ตารางที่ 4.2 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการมีวินัย

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
2. มีวินัย	2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	1)เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย	ไม่เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย โดยต้องมีการแนะนำเป็นส่วนใหญ่	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย โดยต้องมีการแนะนำเป็นบางครั้ง	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย ได้ด้วยตนเอง
		2)ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว โดยต้องมีการเตือน	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว ได้ด้วยตนเอง
		3)ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน ได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
2. มีวินัย	2.2 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสิทธิของตนเอง	4) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยมีการแนะนำบ้าง	ไม่ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยต้องมีการเตือน	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา ได้ด้วยตนเอง
		5) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเอง	ไม่รู้สิทธิ และไม่รู้จักรักษาสีทธิของตนเอง	รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเองโดยต้องมีการเตือนเป็นเป็นบางครั้ง	รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเองโดยต้องมีการเตือน	รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเอง
		6) รับผิดชอบในการกระทำของตน	ไม่รับผิดชอบในการกระทำของตน	รับผิดชอบในการกระทำของตนโดยมีการเตือน	รับผิดชอบในการกระทำของตนเป็นส่วนใหญ่	รับผิดชอบในการกระทำของตน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
2. มีวินัย	2.3 มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ต่อ)	7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง	ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง	มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้องจากคำแนะนำของเพื่อน	มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้องโดยมีการแนะนำจากผู้อื่น	มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้องได้ด้วยตนเอง
		8) รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง	ไม่รู้และไม่เคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง	รู้และเคารพสิทธิของเพื่อน ครูและผู้ปกครอง โดยต้องมีเพื่อนและครูแนะนำ	รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง โดยต้องมีเพื่อนแนะนำ	รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง ได้ด้วยตนเอง
		9) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	ไม่สามารถนำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยต้องมีการแนะนำ เป็นส่วนใหญ่	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยต้องมีการแนะนำ เป็นบางครั้ง	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านมีวินัยมี 3 ตัวชี้วัด และ 9 พฤติกรรม บ่งชี้ คือ 2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม 1) เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย 2)ปฏิบัติตามข้อตกลงครบถ้วน 3)ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง เรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง 2.2 มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสิทธิของตนเอง 4) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยมีการแนะนำบ้าง 5) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเอง 6) รับผิดชอบในการกระทำของตน 2.3 มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ 7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง 8) รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง 9)นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคล ตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน มีเกณฑ์ในการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีพอใช้ ปรับปรุง

ตารางที่ 4.3 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านความซื่อสัตย์สุจริต

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
3. ซื่อสัตย์สุจริต	3.1 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา และใจ	1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่เป็นจริง	พูดปด ไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง	ไม่พูดปด ให้ข้อมูลถูกต้องและเป็นจริงเป็นบางส่วน	ไม่พูดปด ให้ข้อมูลถูกต้องและเป็นจริง ละอายเป็นเกรงกลัวที่จะทำความผิด	ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู ละอายเป็นเกรงกลัวที่จะทำความผิด เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความซื่อสัตย์
		2) ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม	ไม่ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชมโดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชมโดยไม่ต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
3. ซื่อสัตย์ สุจริต (ต่อ)	3.2 ประพฤติ ตรงความเป็น จริงต่อผู้อื่น ทั้ง ทางกาย วาจา และใจ	3) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความ ตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติ	ลอกการบ้าน และลอก ข้อสอบ และไม่เกิดความ ตระหนักในผลแห่งการ ปฏิบัติ	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติ	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติโดยต้องมีการ เตือน	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติด้วยตนเอง
		4) ไม่เอาสิ่งของของ ผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต	นำสิ่งของของผู้อื่นมา เป็นของตนโดยไม่ได้รับ อนุญาต	ไม่นำสิ่งของของผู้อื่นมา เป็นของตนโดยไม่ได้รับ อนุญาต	ไม่นำสิ่งของ ผลงานของ ผู้อื่นมาเป็นของตน ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง	ไม่นำสิ่งของและผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง และเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ด้านความซื่อสัตย์
		5) ยืมสิ่งของผู้อื่น ไป แล้วไม่ส่งคืน	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน ทุกครั้ง	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน เป็นส่วนใหญ่	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน เป็นบางครั้ง	ยืมสิ่งของผู้อื่น แล้ว ส่งคืนด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
		6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	เอาเปรียบผู้อื่น	ไม่เอาเปรียบผู้อื่นโดย ต้องมีการเตือนเป็นส่วน ใหญ่	ไม่เอาเปรียบผู้อื่นโดย ต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
3. ซื่อสัตย์ สุจริต (ต่อ)	3.3 ประพฤติ ตรงความเป็น จริงต่อสังคม และโลกทั้งทาง กาย วาจา และ ใจ	7) พูดความจริง หรือ ให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และ เพื่อน	ไม่พูดความจริงหรือให้ ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน	พูดความจริง หรือให้ ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนโดย ต้องมีการเตือนเป็นส่วน ใหญ่	พูดความจริง หรือให้ ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนโดย ต้องมีการเตือน	พูดความจริง หรือให้ ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนได้ ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 4.3 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านชื่อเสียงสุจริตมี 3 ตัวชี้วัด และ 7 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 3.1 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา และใจ 1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่จริง 2) ภาควุฒิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม 3.2 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ 3) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความตระหนักในผลแห่งการปฏิบัติ 4) ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้รับอนุญาต 5) ยืมสิ่งของผู้อื่นไปแล้วไม่ส่งคืน 6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น 3.3 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อสังคม และโลกทั้งทางกาย วาจา และใจ 7) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่จริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน มีเกณฑ์ในการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

ตารางที่ 4.4 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมพึงชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัวอย่างไม่ประหยัด	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัวอย่างประหยัด	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัว และของส่วนรวมอย่างประหยัด และเก็บรักษาดูแลอย่างดี	ใช้เงิน ของใช้ส่วนตัว และของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี มีเหตุผล และไม่เอาเปรียบผู้อื่น
	4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง	เอาเปรียบผู้อื่น และทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจังโดยต้องมีการเตือนบางครั้ง	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจังโดยต้องมีการเตือน	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจังได้ด้วยตนเอง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
4. อยู่อย่างพอเพียง (ต่อ)		3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล	ไม่มีการวางแผน และไม่ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล	มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล ได้ด้วยตนเอง

จากตารางที่ 4.4 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านอยู่อย่างพอเพียงมี 2 ตัวชี้วัด และ 3 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม 1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคตต่อไป 4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำคัญต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง 3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล มีเกณฑ์ในการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
5. มีจิต สาธารณะ	5.1 ช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความ เต็มใจ ไม่หวัง ผลตอบแทน	1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ และ โดยไม่หวัง ผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ ร่วมปฏิบัติ	ไม่ช่วยปฏิบัติงานด้วย ความเต็มใจ และหวัง ผลตอบแทน และ ชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติ	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติ โดยต้องมีการ เตือนเป็นส่วนใหญ่	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติ โดยต้องมีการ เตือนเป็นบางครั้ง	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
		2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ ได้รับความเดือดร้อน จากการไม่มีสิ่งของ จำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ	ไม่เข้าใจ ไม่เห็นใจผู้ที่ ได้รับความเดือดร้อนจาก การไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ	เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการ ไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ โดยต้องมีการเตือนเป็น ส่วนใหญ่	เข้าใจเห็นใจผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการ ไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ โดยต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	เข้าใจเห็นใจผู้ที่ได้รับ ความเดือดร้อนจากการ ไม่มีสิ่งของจำเป็นเช่น ดินสอไม้บรรทัด ฯลฯ และช่วยเหลือด้วยความ เต็มใจ
		3) แบ่งปัน และร่วม แบ่งปันสิ่งของแก่ เพื่อนนักเรียน โดยไม่ หวังผลตอบแทน	ไม่สามารถแบ่งปัน และ ร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่ เพื่อนนักเรียน โดยไม่ หวังผลตอบแทน	แบ่งปันและร่วมแบ่งปัน สิ่งของแก่นักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน	แบ่งปันและร่วมแบ่งปัน สิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน โดยต้องมีการเตือน	แบ่งปัน สิ่งของแก่เพื่อน นักเรียน โดยไม่หวัง ผลตอบแทนช่วยเหลือ ด้วยความเต็มใจ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
5. มีจิต สาธารณะ (ต่อ)	5.2 ร่วม กิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชน สังคม	4) ชื่นชม และ เผยแพร่ความดีของ เพื่อนนักเรียน ที่มี พฤติกรรมไม่ทุจริต	ไม่ชื่นชม และไม่เผยแพร่ ความดีของเพื่อน นักเรียน ที่มีพฤติกรรม ไม่ทุจริต	ชื่นชม และเผยแพร่ ความดีของเพื่อน นักเรียน ที่มีพฤติกรรม ไม่ทุจริตโดยต้องมีการ เตือนเป็นส่วนใหญ่	ชื่นชม และเผยแพร่ ความดีของเพื่อน นักเรียน ที่มีพฤติกรรม ไม่ทุจริตโดยต้องมีการ เตือนเป็นบางครั้ง	ชื่นชม และเผยแพร่ ความดีของเพื่อน นักเรียน ที่มีพฤติกรรม ไม่ทุจริตได้ด้วยตนเอง
		5) มีส่วนร่วมในการ ติดตามการ ปฏิบัติงานของ คณะกรรมการ นักเรียนที่ไม่ เหมาะสม ส่อไป ในทางทุจริตอย่าง เหมาะสมกับวัย	ไม่มีส่วนร่วมในการ ติดตามการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการ นักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่าง เหมาะสมกับวัย	มีส่วนร่วมในการติดตาม การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการนักเรียนที่ ไม่เหมาะสม ส่อไป ในทางทุจริต	มีส่วนร่วมในการติดตาม การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการนักเรียนที่ ไม่เหมาะสม ส่อไป ในทางทุจริตอย่าง เหมาะสมกับวัยโดยต้อง มีการเตือน	มีส่วนร่วมในการติดตาม การปฏิบัติงานของ คณะกรรมการนักเรียนที่ ไม่เหมาะสม ส่อไป ในทางทุจริตอย่าง เหมาะสมกับวัย

จากตารางที่ 4.5 พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านมีจิตสาธารณะมี 2 ตัวชี้วัด และ 5 พฤติกรรมบ่งชี้ คือ 5.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน 1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ 2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ 3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน 5.2 ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม 4) ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต 5) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย มีเกณฑ์ในการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตในด้านความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.6 และตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	ความเหมาะสมของเกณฑ์		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ทักษะกระบวนการคิด	4.39	0.11	มาก
2. มีวินัย	4.79	0.06	มากที่สุด
3. ซื่อสัตย์สุจริต	4.33	0.11	มาก
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.38	0.09	มาก
5. มีจิตสาธารณะ	4.54	0.16	มากที่สุด
รวม	4.53	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 พบว่าเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านมีวินัย ($\bar{X} = 4.79$, $SD = 0.06$) รองลงมาคือด้านมีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.16$) ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากมี 3 ด้าน คือด้านทักษะกระบวนการคิด ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.11$) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.09$) และด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.09$) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ ($\bar{X} = 3.50$) ทุกด้าน

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
ด้านทักษะกระบวนการคิด

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน		
			ความเหมาะสม		
			\bar{X}	SD	ระดับ
1. ทักษะ กระบวนการ คิด	1.1 มีทักษะการ จำแนก เปรียบเทียบ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว	4.43	0.53	มาก
	แยกแยะ	2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็น แบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและ ชุมชน และอธิบายความดีที่ ปรากฏ	4.43	0.53	มาก
	1.2 มี ทักษะ กระบวนการคิด เชิงเหตุผล คิด อย่างวิจาร์ณญาณ	3) วิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจาก การปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ	4.43	0.53	มาก
1.3 มีทักษะ กระบวนการคิด เชิงสร้างสรรค์ คิด แก้ปัญหา	4) ตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง	4.71	0.49	มากที่สุด	
รวม			4.39	0.11	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านทักษะกระบวนการคิดในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, $SD = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้พบว่า เกณฑ์มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ อยู่ในระดับมาก 3 รายการ สำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 4 ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่
1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.53$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
ด้านมีวินัย

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน		
			ความเหมาะสม		
			\bar{x}	SD	ระดับ
2.มีวินัย	2.1 มีวินัย ต่อตนเอง ผู้อื่น และ สังคม	1) เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติ ตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		2) ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว	4.86	0.38	มาก ที่สุด
		3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง เรียน และ ระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงาน ตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง	4.86	0.38	มาก ที่สุด
	2.2 มีความ รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ และสิทธิ ของตนเอง	4) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จทันเวลา โดยมีการแนะนำบ้าง	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		5) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสีทธิของตนเอง	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		6) รับผิดชอบในการกระทำของตน	4.86	0.38	มาก ที่สุด
	2.3 มีความ รับผิดชอบ ต่อชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ	7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง	4.86	0.38	มาก ที่สุด
		8) รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และ ผู้ปกครอง	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		9) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคล ตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติใน ชีวิตประจำวัน	4.86	0.38	มาก ที่สุด
รวม			4.79	0.06	มาก ที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 พบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านมีวินัยในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $SD = 0.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้พบว่า เกณฑ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 9 รายการ สำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 ข้อที่ 6 ข้อที่ 7 และข้อที่ 9 ($\bar{X} = 4.86$, $SD = 0.38$) รองลงมาคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 1 ข้อที่ 4 ข้อที่ 5 และข้อที่ 8 ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.49$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
ด้านซื่อสัตย์สุจริต

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน		
			ความเหมาะสม		
			\bar{X}	SD	ระดับ
3.ซื่อสัตย์ สุจริต	3.1 ประพฤติตรง ความเป็นจริงต่อ ตนเองทั้งทางกาย วาจา และใจ	1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่เป็นจริง	4.43	0.53	มาก
		2) ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติ ถูกต้อง และได้รับคำชม	4.29	0.76	มาก
	3.2 ประพฤติตรง ความเป็นจริงต่อ ผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ	3) ไม่ลอกการบ้านและไม่ลอก ข้อสอบ และเกิดความตระหนักในผล แห่งการปฏิบัติ	4.43	0.53	มาก
		4) ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของ ตนโดยไม่ได้รับอนุญาต	4.43	0.53	มาก
		5) ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ส่งคืน	4.43	0.53	มาก
		6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	4.14	0.69	มาก
	3.3 ประพฤติตรง ความเป็นจริงต่อ สังคม และโลกทั้ง ทางกาย วาจา และใจ	7) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็น จริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน	4.14	0.69	มาก
รวม			4.33	0.11	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านซื่อสัตย์สุจริตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้พบว่า เกณฑ์มีความเหมาะสมอยู่
ในระดับมาก 7 รายการ สำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 1 ข้อที่ 3 ข้อ
ที่ 4 และข้อที่ 5 ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.53$) รองลงมาคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 2 ($\bar{X} = 4.29$, $SD =$
0.76) และพฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 6 และข้อที่ 7 ($\bar{X} = 4.14$, $SD = 0.69$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน		
			ความเหมาะสม		
			\bar{X}	SD	ระดับ
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป	4.43	0.53	มาก
	4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง	4.43	0.53	มาก
		3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล	4.29	0.95	มาก
รวม			4.38	0.09	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านอยู่อย่างพอเพียงในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้พบว่า เกณฑ์มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3 รายการ สำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.53$) รองลงมาคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 3 ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.95$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต
ด้านมีจิตสาธารณะ

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน		
			ความเหมาะสม		
			\bar{X}	SD	ระดับ
5. มีจิต สาธารณะ	5.1 ช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความ เต็มใจ ไม่หวัง ผลตอบแทน	1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		2) เข้าใจเห็นใจผู้ที่ได้รับความ เดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ	4.43	0.79	มาก
		3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของ แก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวัง ผลตอบแทน	4.57	0.79	มาก ที่สุด
	5.2 ร่วมกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม	4) ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของ เพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต	4.71	0.49	มาก ที่สุด
		5) มีส่วนร่วมในการติดตามการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการ นักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทาง ทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย	4.29	0.76	มาก
	รวม		4.54	0.16	มาก ที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่าเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับ
ประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตด้านมีจิตสาธารณะในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมบ่งชี้พบว่า เกณฑ์มีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 รายการ อยู่ในระดับมาก 2 รายการ สำหรับพฤติกรรมบ่งชี้ที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 1 และข้อที่ 4 ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือ
พฤติกรรมบ่งชี้ข้อที่ 3 ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.79$) ข้อที่ 2 ($\bar{X} = 4.43$, $SD = 0.79$) ข้อที่ 5 ($\bar{X} =$
 4.29 , $SD = 0.76$)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลการทดลองใช้และประเมินเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตของครู

สำหรับการวิจัยตอนที่ 2 หลังจากได้เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการสุจริตโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินเกณฑ์แล้ว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ ครูจำนวน 2 คน เป็นผู้ประเมินนักเรียนจำนวน 20 คน ตามตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าความเที่ยงของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยครู จำนวน 2 คน ประเมินนักเรียนจำนวน 20 คน

คุณลักษณะ	ค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน
1. ทักษะกระบวนการคิด	0.81
2. การมีวินัย	0.85
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	0.76
4. การอยู่อย่างพอเพียง	0.81
5. การมีจิตสาธารณะ	0.76
รวม	0.98

จากตารางที่ 4.12 พบว่าความเที่ยงของเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.76-0.85 โดยมีค่าความเที่ยงเรียงลำดับดังนี้ ด้านการมีวินัยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 ด้านทักษะกระบวนการคิดกับด้านการอยู่อย่างพอเพียงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 และด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการมีจิตสาธารณะมีค่าความเที่ยงเท่ากัน คือ 0.76

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่สร้างขึ้นโดยใช้ความเห็นที่สอดคล้องกันของผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความเที่ยงโดยวิธีการหาความสอดคล้องกันระหว่างผู้ประเมิน

5.1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1.1 ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตจำนวน 2 คน

1.2 บุคลากรทางการศึกษาหรือครูที่สถานศึกษามอบหมายจำนวน 2 คน

1.3 นักวิชาการจำนวน 3 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความเหมาะสมเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแต่ละระดับของมาตรฐานค่ามีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยใช้แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic) 4 ระดับ โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

3	หมายถึง	ระดับคุณภาพดีเยี่ยม
2	หมายถึง	ระดับคุณภาพดี
1	หมายถึง	ระดับคุณภาพพอใช้
0	หมายถึง	ระดับคุณภาพปรับปรุง

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลพร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล โดยส่งเอกสารทางไปรษณีย์และนำไปให้ด้วยตนเอง ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญส่งแบบประเมินความเหมาะสมกลับคืนทางไปรษณีย์และผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบประเมินความเหมาะสมกลับด้วยตนเอง บางส่วนหลังจากส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินคุณลักษณะและเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ใช้สำหรับประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยครู จำนวน 2 คน ประเมินนักเรียนจำนวน 20 คน พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบประเมินด้วยตนเองและไปรับแบบประเมินกลับด้วยตนเองหลังจากส่งแบบสอบถาม 1 สัปดาห์

5.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 2 ผู้วิจัยหาคุณภาพของเกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตพิจารณาจากค่าความเที่ยง (Inter-rater reliability)) โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อใช้ทดสอบค่าความสัมพันธ์กัน

5.1.6 สรุปผลการวิจัย

1. เกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตเป็นเกณฑ์แบบแยกส่วน 4 ระดับ คือ 3 หมายถึงระดับคุณภาพดีเยี่ยม 2 หมายถึงระดับคุณภาพดี 1 หมายถึงระดับคุณภาพพอใช้ 0 หมายถึงระดับคุณภาพปรับปรุง ผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าคุณภาพของเกณฑ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.16$)

2. คุณภาพของเกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตพิจารณาจากค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินพบว่าในภาพรวมเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมากมีค่าเท่ากับ 0.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเที่ยงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าอยู่ระหว่าง 0.76-0.85 โดยมีค่าความเที่ยงเรียงลำดับดังนี้ ด้านการมีวินัยมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.85 ด้านทักษะกระบวนการคิดกับด้านการอยู่อย่างพอเพียงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.81 และด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการมีจิตสาธารณะมีค่าความเที่ยงเท่ากัน คือ 0.76

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตสามารถอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 จากการวิจัยพบว่าเกณฑ์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้สังเคราะห์ตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยนำมาจากโครงการโรงเรียนสุจริตของสำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 :2) โดยกำหนดตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตประกอบด้วย 5 ด้าน ซึ่งมีตัวชี้วัด 13 ตัวชี้วัด 28 พฤติกรรมบ่งชี้ ที่มีความครอบคลุมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่สำคัญที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต ที่ได้ผลมาเช่นนี้เพราะเกณฑ์ที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเป็นปรนัยเนื่องจากผู้ประเมินเกณฑ์มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันอาจเนื่องมาจากตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้และเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้นมีความชัดเจนในภาษาการสื่อถึงพฤติกรรมบ่งชี้ดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยแปลผลการประเมินของผู้ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์ตรงกัน นอกจากนี้ผู้วิจัยเป็นผู้ปฏิบัติและรับผิดชอบโครงการเรียนสุจริตของโรงเรียน และได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเกณฑ์การประเมินของซัชพล บุญเติม (2543) ที่ได้พัฒนาเกณฑ์การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดค่ายวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผลการรับรองเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปเป็นเกณฑ์การประเมินในการจัดค่ายวิทยาศาสตร์และการพัฒนาเกณฑ์ของศรานตา จันทร์เมือง (2543) ที่ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการสอนคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันกับข้อความที่เป็นเกณฑ์ อีกทั้งศึกษางานวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545) เกี่ยวกับภาพอนาคตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยซึ่งนำเสนอคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์เพื่อสอดคล้องกับภาพอนาคตของประเทศไทยทั้งภาพที่จะเกิดขึ้น และผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ซึ่งถือได้ว่าเกณฑ์มีความเหมาะสมมากที่สุดที่จะนำไปเป็นเกณฑ์ในการประเมิน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเกณฑ์เห็นว่าตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้ศึกษามีความเหมาะสมสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 :2) โดยผลของการพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยผู้เชี่ยวชาญ มี 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านทักษะกระบวนการคิด มี 3 ตัวชี้วัด และ 4 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านมีวินัยมี 3 ตัวชี้วัด และ 9 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านซื่อสัตย์สุจริตมี 3 ตัวชี้วัด และ 7 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านอยู่อย่างพอเพียงมี 2 ตัวชี้วัด และ 3 พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านมีจิตสาธารณะมี 2 ตัวชี้วัด และ 5 พฤติกรรมบ่งชี้ โดยคุณภาพของเกณฑ์และตัวบ่งชี้ที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผลการวิจัยของสุภาพร โทธิสมบัติ (2555) ที่ได้พัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลวิจัยพบว่าผลการกำหนดตัวบ่งชี้โดยผู้เชี่ยวชาญมี 16 ตัวชี้วัด 31 พฤติกรรมบ่งชี้ที่มีความครอบคลุมคุณลักษณะและพฤติกรรมสำคัญที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนซึ่งตัวบ่งชี้ได้ผ่านกระบวนการร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้มากที่สุดที่จะนำไปใช้เป็นเกณฑ์การประเมิน

5.2.2 การหาค่าความเที่ยงและประเมินการใช้เกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต โดยครู จำนวน 2 คน ผลการประเมินในภาพรวมค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินได้ 0.98 หมายความว่าเกณฑ์มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก/มีความเที่ยงสูงมาก เมื่อพิจารณารายด้านผลการประเมินในด้านการมีวินัยมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ 0.85 ด้านทักษะกระบวนการคิดกับด้านการอยู่อย่างพอเพียงมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน เท่ากับ 0.81 และด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการมีจิตสาธารณะมีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน เท่ากันคือ 0.76 ซึ่งหากพิจารณาเป็นรายด้านนั้นค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินของคุณลักษณะที่พึง ประสงค์เพียง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมาก ได้แก่ ด้านการมีวินัย ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ด้านการมีจิตสาธารณะ ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 1.00 โดยมีเพียง 2 ด้าน มีความสัมพันธ์ กันในระดับที่สูง ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตกับด้านการมีจิตสาธารณะซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.80 ทั้งนี้เนื่องจากเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนซึ่งผู้ประเมินสามารถตัดสินได้ตรงกัน เพราะเกณฑ์ที่ผู้ประเมินได้นำไปใช้นั้นได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและได้มีการปรับแก้ไขตาม คำแนะนำอีกทั้งยังได้ประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์ก่อนนำเกณฑ์ไปใช้ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นว่า การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการสุจริตของผู้ ประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันนั้นแสดงถึงพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกนั้นนักเรียนได้แสดง ออกเป็นนิสัย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 7) โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตยังสอดคล้องกับ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ที่กล่าวถึง การสร้างเกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนและสอดคล้องกับมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (2554 : 2) และกฎกระทรวงได้กำหนดให้สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาทำการประเมินสถานศึกษาในแต่ละระดับเพื่อนำ มาตราฐานไปสู่การปฏิบัติและมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังสอดคล้องกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2556 : 2) ซึ่งได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนใน โครงการโรงเรียนสุจริต อีกทั้งสอดคล้องกับ มิ่ง เทพครเมือง และวาริน ชมตะคุ (2555 : 4) ได้ ตรวจสอบความสอดคล้องของผู้ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) พบว่าค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ ประเมินจำนวน 2 คน ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.92-0.98

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริตสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตโดยสามารถปรับปรุงตัวชี้วัดและพฤติกรรมบ่งชี้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและท้องถิ่นนั้น ๆ ได้ซึ่งสามารถนำไปวางแผนในการพัฒนาผู้เรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริตได้ อีกทั้งสามารถปรับเกณฑ์การประเมินก่อนที่จะนำไปใช้หากพิจารณาเห็นว่าเกณฑ์ดังกล่าวมีความเที่ยงสูงหรือต่ำเกินไปจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเกณฑ์ให้เข้ากับสถานการณ์ตามยุคสมัย

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. จากผลการพัฒนาเกณฑ์การประเมินก่อนนำไปใช้เป็นเกณฑ์ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และศึกษารูปแบบการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียนโดยยึดสภาพบริบทของทางโรงเรียนเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะมีรูปแบบการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนไปทิศทางเดียวกัน
2. ควรประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของเกณฑ์และสร้างแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาหรือในระดับอื่น ๆ หรือนำแนวคิดในการนำ CFA มาใช้วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา ได้แก่การตรวจสอบเชิงโครงสร้างและการตรวจสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโครงสร้างองค์ประกอบเมื่อนำไปใช้ต่างกลุ่ม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2542. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบ และวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กมลเนตร ภควากร. 2543. “การนำเสนอเกณฑ์การประกันคุณภาพสำหรับหน่วยฝึกอบรม ภาคเอกชน.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤตรินทร์ นิมทองคำ. 2542. “ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น.” การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กนิษฐา นิตศันพัฒนา. 2541. จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิจจา บานชื่น. 2539. “การพัฒนาเกณฑ์การติดตามผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โกศล มีความดี. 2547. “ปัจจัยจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการมีจิตสาธารณะของข้าราชการตำรวจ.” วิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2545. ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2553. การคิดเชิงวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- คำหมาน คนโค. 2545. “แบบฝึกกิจกรรมการคิด ภาคปฏิบัติ” กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ป แมแนจเม้นท์
- จรรยา กุลสุทธิชัย. 2547. “การดำเนินงานเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียน บ้านสำโรงวิทยุโณอนุสรณ์ อำเภอกระสัง จังหวัดสุรินทร์.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จินตนา พลอยภัทรภิญโญ. 2554. “ปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการทุจริตต่อหน้าที่ของบุคลากร สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.” ปรินญาปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิระศักดิ์ จำปาโพธิ์. 2551. “การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนบ้านละกอ อำเภอจักราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมาเขต 2.” การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉัตรนภา พรมมา. 2528. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภารกิจของภาควิชาคณิตศาสตร์ในวิทยาลัยครู.” ปรินญาครุศาสตรดุขฎฐิบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชพล บุญเต็ม. 2543. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการจัดค่ายวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552. สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : วิพรินท์.
- เชษฐา เทียมเพชร. 2534. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเทคโนโลยีการศึกษา.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไชยรัตน์ ศรินคร. 2548. “ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนเขตเทศบาลนครพิษณุโลก.” การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. 2544. ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท
- ทวี บุญยเกตุ. 2542. พ่อสอนลูก. กรุงเทพฯ : เฟื่องเกสร.
- ทิตนา แคมณี. 2544. วิทยาการด้านการคิด. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ธนู วุฒิเกียรติไพบุลย์. 2542. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิภาพการสอนของครู-อาจารย์ ตามการประเมินของนักเรียนโรงเรียนภูวิทยา อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา : โรงเรียนภูวิทยา อำเภอโนนแดง.
- ธัญลักษณ์ ลิขวนคำ. 2544. “การคิดวิจารณ์ญาณของเด็กที่เล่นเกมการศึกษามิติสัมพันธ์.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ธิติมา จักรเพชร. 2544. ผลของชุดแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านปลาตูก
อำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษา
. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2544. มิติทางวัฒนธรรมในยุคเศรษฐกิจพอเพียง : ความหมายและ
ความสำคัญ. กรุงเทพฯ : มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2540. “ศิลปะการสร้างวินัยที่ชนะใจลูก.” กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน แกรมมี จำกัด.
- บัญชา สำรวรัตน์. 2540. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์แก่
ข้าราชการตามมติของคณะรัฐมนตรี.” ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต.
ภาควิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. “การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล.” ภาควิชาการวัดผลและวิจัย
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม.
- บุญทัน ภูบาล. 2549. “การใช้วิธีทัศน์และละครหุ่นเชิดเป็นตัวแบบเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติ
ทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง. 2550. “รูปแบบการบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันคอร์รัปชันในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน.” 9(3) : 1-9.
- ประเทือง เพ็ชรรัตน์. 2530. “เทคนิคเดลฟาย.” วารสารการวิจัยเพื่อการพัฒนา. ฉบับ 3 : 28-43.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551. การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119
เทคนิคพรีนติ้ง.
- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. 2524. การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ปรีชา ริโยธา. 2546. “การปฏิบัติงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้
โครงสร้างการพัฒนาจิตในโรงเรียนบ้านแฝกโนนสำราญ จังหวัดนครพนม.”
การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 2555-2559. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
<http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>.
- พรชัย เจดามาน. 2556. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเฉลิมกรุงเทพ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พัสวี จริตธรรม. 2538. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินความถูกต้องของการออกเสียง “ร” และ “ล” ในภาษาไทย.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนัสสา ชินูปการณพงศ์. 2551. “รายงานการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการสื่อสารการตลาดด้วยจิตสำนึกสาธารณะกับการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค.” กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ยุดา รักไทย. 2545. เทคนิคการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : เอ็กเปอร์เน็ท.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร. 2547. “รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วสัน ปูนผล. 2542. “การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ศรานดา จันทร์เมือง. 2543. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการสอนคอมพิวเตอร์ระดับมัธยมศึกษา.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา.บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิภพ จิตรกร. 2551. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินการฝึกอบรมตามหลักสูตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.” ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา.บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2550. ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมควร เพียรพิทักษ์. 2545. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินเว็บไซต์ทางการศึกษา.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. 2545. “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.” กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2549. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 9.**
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริกัญญา พวงสมบัติ. 2538. **“การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการสภาพด้านการจัดบริการ
สภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา.”** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริรัตน์ เฟิงบุญ. 2547. **“การพัฒนาการดำเนินงานกิจการนักเรียนด้านการส่งเสริมคุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองยาว
อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ.”** การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุกัญญา ยุติธรรมนนท์. 2539. **“ผลของการใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอนาคตตามแนวคิดของ
ทอเรนซ์ที่มีต่อความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา.”**
ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจินดา จารุชาติ. 2540. **“ผลการสอนกระบวนการคิดแบบผสมผสานที่มีต่อการเขียนเรียงความ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2”** ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภี เวียงชัยภูมิ. 2551. **“การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการแต่งกาย
วิทยาลัยการอาชีพแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ”** การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา
, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2547. **กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์ ชุดครบเครื่องเรื่องการคิด. เล่มที่ 2.**
กรุงเทพฯ : ดวงกลมสมัย.
- สุเมธ ตันติเวชกุล. 2549. **จิตวิทยากับคุณภาพชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง. มติชน, 13.**
- สุรพล ศรีวิทยา และคณะ. 2552. **“การทุจริตในองค์กรภาครัฐที่มุ่งดำเนินการในรูปธุรกิจ: ศึกษา
กรณี บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน).”** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- สุดใจ ชันทองคำ. 2533. **“การพัฒนาแบบวัดความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.”**
ปริญญาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนทรี จุงวงศ์สุข. 2548. “การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยจิต
 สาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2542. วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ.
 กรุงเทพฯ : สำนักงานการวิจัยพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2556. ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการ
 การป้องกันปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2. [Online]. เข้าถึงได้จาก :
http://www.nacc.go.th/article_attach/02.pdf.

สำนักงานพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555.
 โครงการโรงเรียนสุจริต . [Online]. Available : <http://www.uprightschool.net>.

หฤทัย อางปุ. 2544. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนิน
 ชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตัวเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของ
 นักศึกษาพยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร.” พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย 2555. ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์ปชั่นของประเทศไทย
 ประจำปี 2555. [Online]. Available : <http://www.transparency-thailand.org>.

องอาจ นัยพัฒน์. 2544. ตัวบ่งชี้ เกณฑ์มาตรฐานในการประเมิน. วารสารการวัดผลทางการศึกษา
 อรรถพรณ ลือบุญธวัชชัย. 2543. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ : การเรียนการสอนทางพยาบาล
 ศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด.

อรรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์. 2542. “ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้าน
 ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.” การศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

อเนก ศิลปะนิลมาลย์. 2530. “การพัฒนาเกณฑ์ประเมินหลักสูตรจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา”
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. 2541. ภูมิปัญญาชาวบ้านสี่ภูมิภาค : วิธีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของ
 ชาวบ้านไทย. นนทบุรี : โครงการกิตติเมธี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อัชชรา แสงอร่าม. 2543. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บ.”

ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา. ภาควิชาโสตทัศนศึกษา
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญชลี ยิ่งรักพันธ์. 2550. “ผลการใช้สถานการณ์จำลองผลสานกับเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริงเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุดมพร อมรธรรม. 2537. “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระเจ้าอยู่หัว.” กรุงเทพฯ : แสงดาว.

อุทุมพร จามรมาน. 2544. “โครงการวิจัยและพัฒนาดัชนี เกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกสำหรับสถาบันอุดมศึกษาไทย” กรุงเทพฯ : ฟีนีฟับบลิชิ่ง.

อุบล วิทยาเอนกอนันท์. 2538. “การพัฒนาเกณฑ์การประเมินโครงการสุขภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุกษลักษณะในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ.”

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2544. สร้างวินัยให้ลูกคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

อุไรวรรณ คุ่มวงษ์. 2551. “จิตสาธารณะของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อม ตามโครงการพระราชดำริ.” การศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Cizek, G.J. 1993. *Reconsidering Standards and Criteria.* Journal of Education Measurement.

De Bono, E. 1985. *Six Thinking Hats : An Essential Approach to Business Management.* Little Brown & Company.

Ennis, R.H. 1962. A concept of critical Thinking : A proposed Basic for Research in Teaching and Evaluation of Critical Thinking Ability. Harv Edu Rev.

Feeman, J.B. 1988. *Thinking Logically Basic Concepts for Reasoning.* Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice Hall.

Fulcher. 1993. *The Construction and Validation of Rating Scales for Oral Tests in English as a Foreign Language.* Unpublished Ph.D. Thesis. University of Lancaster.

Good, Carter V. 1973. *Dictionary of Education.* New York : McGraw Hill.

Guilford, J.P. 1971. *The Nature of Human Intelligence.* New York : McGraw-Hill.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Hilgard, E.R. 1966. **Introduction of Psychology**. New York : Harcourt Brace and World.
- Hughes. 1987. **Testing for Language Teachers**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jafapur. 1988. "Non-native raters determining the oral proficiency of EFL learners" System.
- Martin, M.W. 2004. **Cognitive Psychology : International Student Version**. UK Psychology Press Ltd.
- Newby,T. 1992. **Training evaluation handbook**. Englang : Gower Pubilshing Company Limited.
- Piaget, J. 1972. **Development and learning**. Child Behavior and Development. Newyork : Hartcourt Brace Janovich.
- Piaget. 1974. **Changing Roles and Responsibilities of the Elementary School Principals**. Dissertation Abstracts Internationnal.
- Sternberg. 1997. **Thinking Style**. Cambridge : Cambridge University Press.
- Thomas G. Weidner and Jolenr M. Henning. 2004. **Development of Standards and Criteria for the Selection, Training, And Evaluation of Athletic Training Approved Clinical Instructors**. Journal of Athletic Training.
- Watson, G and Glaser. E.M. 1964. **Watson – Glaser Critical Thinking Appraisal Manual**. New York : Harcourt, Brace and world.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

The seal of Rajabhat Buriram University is a circular emblem. It features a central sun with rays, flanked by two traditional Thai stupas. Below the sun is a crown-like structure. The entire emblem is surrounded by a decorative border. The Thai text 'ภาคผนวก ก' is centered above the seal.

ภาคผนวก ก

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามโครงการโรงเรียนสุจริต
- หนังสือราชการ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการ
โรงเรียนสุจริต

นายกระจาย คงสง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นางกาญจนา พุดฉาย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนสุจริต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นางสาวอรุณี เร้าอรุณ ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม

นางวันเพ็ญ สงวนสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนปราจีนกัลยาณี จังหวัดปราจีนบุรี

นางอำพร สุทธิ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านปลาขาว จังหวัดอุบลราชธานี

นางราตรี บั้งทอง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนชุมชนบ้านปลาขาว จังหวัดอุบลราชธานี

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ข้าราชการบำนาญ

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางวันเพ็ญ สงวนสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โปธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โปธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางราตรี บั้งทอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โภธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โภธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

Sim ak
(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นายกระจาย คงสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โพธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คีตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โพธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางราตรี บั้งทอง

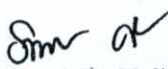
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โพธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิทธิ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โพธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางวันเพ็ญ สงวนสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โปธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โปธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

16 ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางอำพร สุทธิง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาติา โพธิสาขานักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาติา โพธิสาขามีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๔ ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางสาวอรุณี เร้าอรุณ

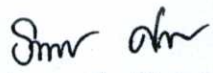
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาดา โภธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาดา โภธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธุ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5126

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๕ ธันวาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เรียน นางสาวอรุณี เร้าอรุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมิน

ด้วยนางสาวญาติา โพธิสาขา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกการวิจัยและประเมินผลการศึกษา สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาเกณฑ์การ
ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต”
โดยมี ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.กฤษณา คิตติ เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ
เรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางสาว
ญาติา โพธิสาขา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ราตรี ศิริพันธ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร. 085-758-5809

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ร่างเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามโครงการโรงเรียนสุจริต
- แบบประเมินความเหมาะสม
- แบบประเมินเกณฑ์

(ร่าง) เกณฑ์การประเมินตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
1. ทักษะกระบวนการกระบวนกรคิด	1.1 มีทักษะการจำแนกเปรียบเทียบแยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว	ไม่สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้	สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	สามารถแยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัวได้ด้วยตนเอง
		2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏ	ไม่สามารถยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏได้	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏโดยมีการแนะนำเป็นส่วนใหญ่	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏโดยมีการแนะนำเป็นบางครั้ง	ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏได้ด้วยตนเอง
	1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่าง วิเคราะห์	3) วิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ	ไม่สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้	สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	สามารถวิเคราะห์ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา	1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา	4) ตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง	ไม่สามารถตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้องได้	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้องได้โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้องได้โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	สามารถตัดสินใจปฏิบัติ / ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้องได้ด้วยตนเอง
2. มีวินัย	2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	1) เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย	ไม่เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตาม ข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติกา ระเบียบ และ กฎหมาย ได้ด้วยตนเอง
		2) ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามข้อตกลงครอบครัว ได้ด้วยตนเอง
		3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง เรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงาน	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน ได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
	2.2 มีความ รับผิดชอบต่อ หน้าที่และสิทธิ ของตนเอง	4) ตั้งใจเรียนและ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ ทันเวลา โดยมีการ แนะนำบ้าง	ไม่ตั้งใจเรียนและทำงาน ที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จทันเวลา	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จทันเวลา	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จทันเวลา โดยต้อง มีการเตือนเป็นบางครั้ง	ตั้งใจเรียนและทำงานที่ ได้รับมอบหมายจน สำเร็จทันเวลา ได้ด้วย ตนเอง
		5) รู้สิทธิ และรู้จัก รักษาสีทธิของตนเอง	ไม่รู้สิทธิ และไม่รู้จัก รักษาสีทธิของตนเอง	รู้สิทธิ และรู้จักรักษา สีทธิของตนเองโดยต้องม ีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	รู้สิทธิ และรู้จักรักษา สีทธิของตนเองโดยต้องม ีการเตือนเป็นบางครั้ง	รู้สิทธิ และรู้จักรักษา สีทธิของตนเอง
		6) รับผิดชอบในการ กระทำของตน	ไม่รับผิดชอบในการ กระทำของตน	รับผิดชอบในการกระทำ ของตนโดยต้องมีการ เตือนเป็นส่วนใหญ่	รับผิดชอบในการกระทำ ของตนโดยต้องมีการ เตือนเป็นบางครั้ง	รับผิดชอบในการกระทำ ของตน
2.3 มีความ รับผิดชอบต่อ ชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ	7) มีส่วนร่วมในการ พัฒนาข้อตกลงของ ห้อง	ไม่มีส่วนร่วมในการ พัฒนาข้อตกลงของห้อง	มีส่วนร่วมในการพัฒนา ข้อตกลงของห้องโดย ต้องมีการเตือนเป็นส่วน ใหญ่	มีส่วนร่วมในการพัฒนา ข้อตกลงของห้องโดย ต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	มีส่วนร่วมในการพัฒนา ข้อตกลงของห้องได้ด้วย ตนเอง	
			8) รู้ และเคารพสิทธิ ของเพื่อน ครู และ ผู้ปกครอง	ไม่รู้และไม่เคารพสิทธิ ของเพื่อน ครู ผู้ปกครอง	รู้ และเคารพสิทธิของ เพื่อน ครู ผู้ปกครองโดย ต้องมีการเตือน	รู้ และเคารพสิทธิของ เพื่อน ครู ผู้ปกครองโดย ต้องมีการเตือน

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
		9) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	ไม่สามารถนำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยต้องมีการแนะนำ เป็นส่วนใหญ่	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยต้องมีการแนะนำ เป็นบางครั้ง	นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ได้ด้วยตนเอง
3. ซื่อสัตย์ สุจริต	3.1 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งทางกาย วาจา และใจ	1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่ เป็นจริง	พูดปด ไม่ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู ละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด	ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู ละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด	ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริง ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ทำตามสัญญาที่ตนให้ไว้กับเพื่อน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และครู ละอายและเกรงกลัวที่จะทำความผิด
		2) ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม	ไม่ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชมโดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชมโดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
3.2 ประพฤติ ตรงความเป็น จริงต่อผู้อื่น ทั้ง ทางกาย วาจา และใจ		3) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความ ตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติ	ลอกการบ้าน และลอก ข้อสอบ และไม่เกิดความ ตระหนักในผลแห่งการ ปฏิบัติ	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติโดยต้องมีการ เตือนเป็นส่วนใหญ่	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติโดยต้องมีการ เตือนเป็นบางครั้ง	ไม่ลอกการบ้าน และไม่ ลอกข้อสอบ และเกิด ความตระหนักในผลแห่ง การปฏิบัติด้วยตนเอง
		4) ไม่เอาสิ่งของของ ผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต	นำสิ่งของของผู้อื่นมา เป็นของตนโดยไม่ได้รับ อนุญาต	ไม่นำสิ่งของของผู้อื่นมา เป็นของตนโดยไม่ได้รับ อนุญาต ปฏิบัติต่อผู้อื่น ด้วยความซื่อตรง	ไม่นำสิ่งของและผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง	ไม่นำสิ่งของและผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตน โดยไม่ได้รับอนุญาต ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความ ซื่อตรง และเป็น แบบอย่างที่ดีแก่เพื่อน ด้านความซื่อสัตย์
		5) ยืมสิ่งของผู้อื่น ไป แล้วไม่ส่งคืน	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน ทุกครั้ง	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน เป็นส่วนใหญ่	ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ ส่งคืนโดยต้องมีการเตือน เป็นบางครั้ง	ยืมสิ่งของผู้อื่น แล้ว ส่งคืนด้วยตนเอง
		6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	เอาเปรียบผู้อื่น	ไม่เอาเปรียบผู้อื่นโดย ต้องมีการเตือนเป็นส่วน ใหญ่	ไม่เอาเปรียบผู้อื่นโดย ต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
	3.3 ประพฤติตรงความเป็นจริงต่อสังคมและโลกทั้งทางกาย วาจา และใจ	7) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน	ไม่พูดความจริงหรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน	พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อนโดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อนโดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อนได้ด้วยตนเอง
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัวอย่างไม่ประหยัด	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัวอย่างประหยัด	ใช้เงินและของใช้ส่วนตัว และของส่วนรวมอย่างประหยัด และเก็บรักษาดูแลอย่างดี	ใช้เงิน ของใช้ส่วนตัว และของส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า เก็บรักษาดูแลอย่างดี มีเหตุผล และไม่เอาเปรียบผู้อื่น

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
	4.2 มีภูมิคุ้มกัน ในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ ในสังคมได้ อย่างมีความสุข	2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่น เดือนร้อน พร้อมให้ อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาดและมีความ สำนึกต่อการกระทำ นั้น ๆ อย่างจริงใจ	เอาเปรียบผู้อื่น และทำ ให้ผู้อื่นเดือนร้อน ไม่ พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาดและมีความ สำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงใจ	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือนร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาดและมีความ สำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงใจโดยต้องมี การเตือนเป็นส่วนใหญ่	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือนร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาดและมีความ สำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงใจโดยต้องมี การเตือนเป็นบางครั้ง	ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และ ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือนร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำ ผิดพลาดและมีความ สำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงใจได้ด้วย ตนเอง
		3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มี เหตุผล	ไม่มีการวางแผน และไม่ ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่าง รอบคอบ มีเหตุผล	มีการวางแผน และ ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่าง รอบคอบ มีเหตุผล โดย ต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	มีการวางแผน และ ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่าง รอบคอบ มีเหตุผล โดย ต้องมีการเตือนเป็น บางครั้ง	มีการวางแผน และ ปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่าง รอบคอบ มีเหตุผล ได้ ด้วยตนเอง
5. มีจิต สาธารณะ	5.1 ช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วยความ เต็มใจ ไม่หวัง ผลตอบแทน	1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ โดย ไม่หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ ร่วมปฏิบัติ	ไม่ช่วยปฏิบัติงานด้วย ความเต็มใจ และหวัง ผลตอบแทน และ ชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติ	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน ชักชวน ผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ โดยมี การเตือนเป็นส่วนใหญ่	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติ โดยมีการเตือน	ช่วยปฏิบัติงาน ด้วย ความเต็มใจ และโดยไม่ หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วม ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
		2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ	ไม่เข้าใจ ไม่เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ	เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ ไม้บรรทัด ฯลฯ และช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ
		3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน	ไม่สามารถแบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน	แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน โดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน โดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน และช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ
	5.2 ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม	4) ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต	ไม่ชื่นชม และไม่เผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต	ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริตโดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริตโดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริตได้ด้วยตนเอง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	เกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์			
			ปรับปรุง (0)	พอใช้ (1)	ดี (2)	ดีเยี่ยม (3)
		5) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย	ไม่มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย	มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัยโดยต้องมีการเตือนเป็นส่วนใหญ่	มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัยโดยต้องมีการเตือนเป็นบางครั้ง	มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย

แบบประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
นักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตใช้ประเมินความเหมาะสมของตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

2. ร่างเกณฑ์ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต (ดังเอกสารแนบหมายเลข 1)

3. โปรดพิจารณาเกณฑ์พฤติกรรมบ่งชี้ของตัวชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตว่ามีความเหมาะสมตามองค์ประกอบหรือไม่ โดยให้ท่านพิจารณาจากร่างเกณฑ์ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (เอกสารแนบหมายเลข 1) โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีรายละเอียดสำหรับความหมายในการตอบ ดังนี้

ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในแบบประเมิน มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
1. ทักษะกระบวนการคิด	1.1 มีทักษะการจำแนก เปรียบเทียบ แยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว	✓					

อธิบาย คำตอบในช่องระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์ 5 แสดงว่าผู้ตอบเห็นด้วยว่าเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดในการชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
1. ทักษะกระบวนการคิด	1.1 มีทักษะการจำแนกเปรียบเทียบ แยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี/ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว						
		2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏ						
	1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่างวิจารณ์	3) วิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ						
		4) ตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง						
1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา								
2. มีวินัย	2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	1) เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติการะเบียบ และ กฎหมาย						
		2) ปฏิบัติตามข้อตกลงครบถ้วน						
		3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง						
	2.2 มีความรับผิดชอบหน้าที่ และสิทธิของตนเอง	4) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยมีการแนะนำ						
		5) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสิทธิของตนเอง						
		6) รับผิดชอบในการกระทำของตน						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
2. มีวินัย (ต่อ)	2.3 มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ	7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง						
		8) รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง						
		9) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน						
3. ซื่อสัตย์ สุจริต	3.1 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา และใจ	1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่เป็นจริง						
		2) ภาคภูมิใจเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม						
	3.2 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ	3) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความตระหนักในผลแห่งการปฏิบัติ						
		4) ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้รับอนุญาต						
		5) ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ส่งคืน						
		6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					
			5	4	3	2	1	
	3.3 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อสังคม และโลกทั้งทางกาย วาจา และใจ	7) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน						
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป						
	4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำคัญต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงจัง						
		3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล						
5. มีจิตสาธารณะ	5.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน	1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ						
		2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ						
		3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
5. มีจิต สาธารณะ (ต่อ)	5.2 ร่วมกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม	4) ซื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต						
		5) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

(สำหรับครู)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อให้ครูที่มีประสบการณ์หรือเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนสุจริตใช้ประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

2. ร่างเกณฑ์ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต (ดังเอกสารแนบหมายเลข 1)

3. โปรดพิจารณาว่าเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์ ว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาชี้วัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตหรือไม่ โดยให้ท่านพิจารณาจากร่างเกณฑ์ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริตตามเอกสารแนบหมายเลข 1 และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ผลการประเมิน” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีรายละเอียดสำหรับความหมายในการตอบ ดังนี้

ระดับคุณภาพที่ใช้ในแบบประเมิน มีความหมายดังนี้

3	หมายถึง	ดีเยี่ยม
2	หมายถึง	ดี
1	หมายถึง	พอใช้
0	หมายถึง	ปรับปรุง

ตัวอย่าง

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ผลการประเมิน				ข้อเสนอแนะ
			3	2	1	0	
1. ทักษะกระบวนการคิด	1.1 มีทักษะการจำแนก เปรียบเทียบ แยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว	✓				

อธิบาย คำตอบในช่องผลการประเมินของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์ของนักเรียน 3 แสดงว่าผู้ตอบเห็นว่านักเรียนในโครงการสุจริตปฏิบัติตามเกณฑ์ได้ดีเยี่ยมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตามโครงการโรงเรียนสุจริต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครูผู้ประเมินคนที่ 1 ชื่อนักเรียนชั้น.....

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
1.ทักษะกระบวนการคิด	1.1 มีทักษะการจำแนกเปรียบเทียบ แยกแยะ	1) แยกแยะพฤติกรรมที่ดี ไม่ดี ที่พบเห็นรอบตัว						
		2) ยกตัวอย่าง บุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนและชุมชน และอธิบายความดีที่ปรากฏ						
	1.2 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงเหตุผล คิดอย่างวิจารณ์ญาณ	3) วิเคราะห์ ประโยชน์ โทษ ที่ตนเอง โรงเรียน จะได้รับจากการปฏิบัติ/ไม่ปฏิบัติ						
	1.3 มีทักษะกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา	4) ตัดสินใจปฏิบัติ /ไม่ปฏิบัติ โดยยึดมั่นในความถูกต้อง						
2. มีวินัย	2.1 มีวินัยต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม	1) เห็นคุณค่า คุณประโยชน์ของการปฏิบัติตามข้อตกลง ข้อบังคับ กฎกติการะเบียบ และ กฎหมาย						
		2) ปฏิบัติตามข้อตกลงครบถ้วน						
		3) ปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน และระเบียบของโรงเรียน อย่างตั้งใจ เช่น ส่งงานตรงเวลา และเข้าเรียนทุกชั่วโมง						
	2.2 มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และสิทธิของตนเอง	4) ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จทันเวลา โดยมีการแนะนำ						
		5) รู้สิทธิ และรู้จักรักษาสิทธิของตนเอง						
		6) รับผิดชอบในการกระทำของตน						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
2. มีวินัย (ต่อ)	2.3 มีความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ	7) มีส่วนร่วมในการพัฒนาข้อตกลงของห้อง						
		8) รู้ และเคารพสิทธิของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง						
		9) นำตัวอย่างพฤติกรรมที่ดี ของบุคคลตัวอย่าง บางส่วนไปประพฤติ ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน						
3. ซื่อสัตย์ สุจริต	3.1 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อตนเองทั้งทางกาย วาจา และใจ	1) ไม่พูดปด ให้ข้อมูลที่เป็นจริง						
		2) ภาควินิจฉัยเมื่อพูดจริง ปฏิบัติถูกต้อง และได้รับคำชม						
	3.2 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา และใจ	3) ไม่ลอกการบ้าน และไม่ลอกข้อสอบ และเกิดความตระหนักในผลแห่งการปฏิบัติ						
		4) ไม่เอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยไม่ได้รับอนุญาต						
		5) ยืมสิ่งของผู้อื่น ไปแล้วไม่ส่งคืน						
		6) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					
			5	4	3	2	1	
	3.3 ประพฤติตรงความเป็นจริง ต่อสังคม และโลกทั้งทางกาย วาจา และใจ	7) พูดความจริง หรือให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อน						
4. อยู่อย่างพอเพียง	4.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผลรอบคอบ มีคุณธรรม	1) ใช้ทรัพยากร และทรัพย์สินต่าง ทั้งของตนเอง และของส่วนรวม อย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาเพื่อใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป						
	4.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	2) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นทำผิดพลาดและมีความสำนึกต่อการกระทำนั้น ๆ อย่างจริงใจ 3) มีการวางแผน และปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสม อย่างรอบคอบ มีเหตุผล						
5. มีจิตสาธารณะ	5.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน	1) ช่วยปฏิบัติงาน ด้วยความเต็มใจ และโดยไม่หวังผลตอบแทน และชักชวนผู้อื่นให้ร่วมปฏิบัติ						
		2) เข้าใจ เห็นใจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากการไม่มีสิ่งของจำเป็น เช่น ดินสอ						
		3) แบ่งปัน และร่วมแบ่งปันสิ่งของแก่เพื่อนนักเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน						

คุณลักษณะ	ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับความเหมาะสมของเกณฑ์และตัวชี้วัดของเกณฑ์					ข้อเสนอแนะ
			5	4	3	2	1	
5. มีจิตสาธารณะ (ต่อ)	5.2 ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน สังคม	4) ชื่นชม และเผยแพร่ความดีของเพื่อนนักเรียน ที่มีพฤติกรรมไม่ทุจริต						
		5) มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานของคณะกรรมการนักเรียนที่ไม่เหมาะสม ส่อไปในทางทุจริตอย่างเหมาะสมกับวัย						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

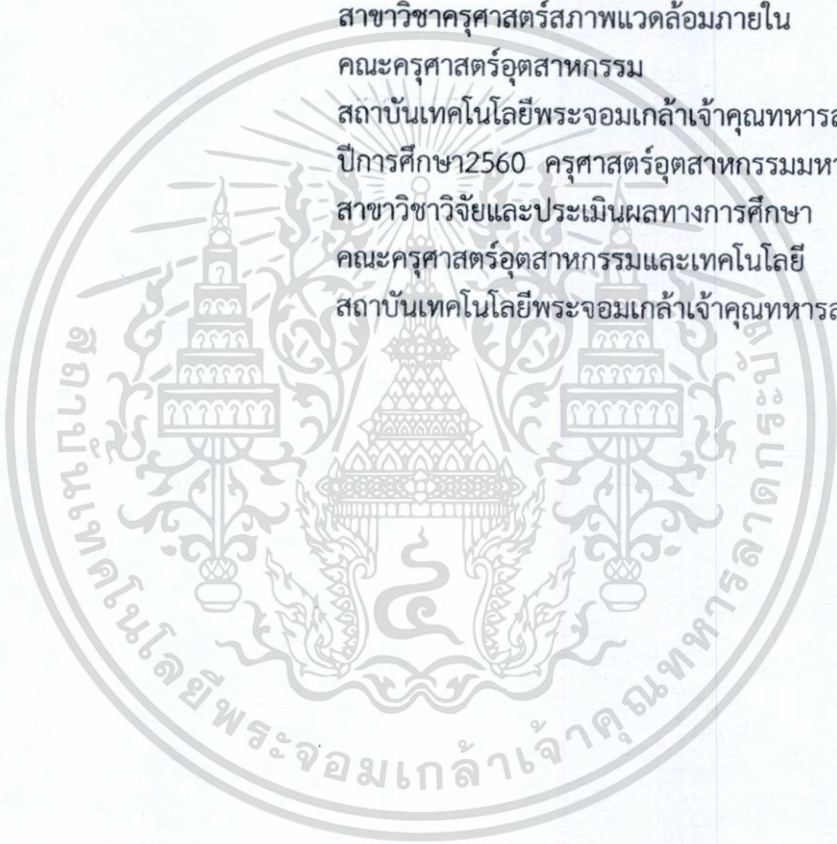
.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	ญาดา โภธิสาขา
วัน เดือน ปี เกิด	20 ตุลาคม 2530
สถานที่เกิด	111 หมู่ 16 ต.โพนเมือง อ.อาจสามรถ จ.ร้อยเอ็ด 45160
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	89/52 หมู่ 2 ต.ศิระชะจระเข้ชั้น้อย อ.บางเสาชง จ.สมุทรปราการ 10540
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า 2 ซอยไอซีดี 8 แขวงคลอง สามประเวศ เขตลาดกระบัง จ.กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2554 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์สภาพแวดล้อมภายใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2560 ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้